

ELŐFIZETÉS

MELYEN:

Egy évre 24 hónap.
Egy hónap 2 hónap.

VIDEKEN:

Egy évre 26 hónap.
Egy hónap 2 h. 20 f.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesülé-
s vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 107.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Révész-
Társaság.
János főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 154.

Arad, 1916.

Főszerkesztő
Stauber József.

Szombat, február 12.

Albániában megszálltuk
Tiránát.

Budapest, február 11. (Hivatalos.)
A főhadiszállásról jelentik:

Orosz hadszíntér:

Ellenséges felderítő csapatoknak,
József Ferdinánd főherceg hadseregé-
nek harcvonala ellen irányított tevé-
kenysége tart. Biztosító osztagaink az
oroszokat mindenütt visszaverték. A
nyolovankettedik számú magyar
gyalogosred előrsel néhány orosz
századot szétugrasztottak.

Olasz hadszíntér:

Nincs nevezetesebb esemény.

Délkeleti hadszíntér:

Az Albániában előrenyomuló
osztrák-magyar csapatok a hó ki-
lenedikén megszállták Tiránát és
a Preza és a Bazar-Szak közötti
magaslatoakat. Höfer altábornagy, a
vezérkari főnök helyettese. (Minisz-
terelnökség sajtóosztálya.)

Francia erőfeszítések elvesztett
vonalak visszaszerzésére.

Berlin, február 11. (Hivatalos.) A
nagy főhadiszállás jelenti:

Nyugati hadszíntér:

Vinnytól északkeletre a franciák
órák hosszat tartó tüzérségi előkészíté-
s után négyszer kísérelték meg,
hogy elvesztett árkaikat visszavegyék.
Minden támadásuk balul ütött ki. A
Sommetól délre sem tudták az el-
vesztett állás egy darabját sem vissza-
szerezni. Az Aisne mentén és a Cham-
pagneban helyenkint élénk tüzérségi
harcok. Egyik kötött léghajónk le-
gényesség nélkül elszabadult és Vaillva
át az ellenséges vonalon tal sod-
ródott.

Keleti hadszíntér:

A Driswjaty tótól északra egy
erősebb orosz osztag előretörését visz-
szavertük.

Balkán hadszíntér:

Semmi ujság. Legfelsőbb had-
vezetőség. (Miniszterelnökség sajtóosz-
tálya.)

Német torpedónaszádok
csatája angol cirkálókkal.

Berlin, február 11. Wolff-ügynök-
ség jelenti: A február tizedikéről ti-
zenegyedikére virradó éjjel torpedó-
naszádjaink egy előretörésünk alkal-

mával, mintegy százhusz tengeri mért-
földnyire az angol tengerparttól a
Doggerbankon több angol cirkálóra
találtak, amelyek azonnal menekülni
igyekeztek. Topedónaszádjaink üldö-
zőbe vették őket. Az „Arabic” nevű
új cirkálót elsüllyesztették és egy
másik cirkálót torpedólövessel elta-

láltak. Torpedónaszádjaink me-
gmentették az Arabio parancsnokát,
továbbá két tisztet és huszonegy fő-
nyi legénységet. Saját haderőink sem-
minemü sérülést, vagy veszteséget
nem szenvedtek. A tengerészeti ve-
zérkar főnöke. (Miniszterelnökség
sajtóosztálya.)

Párbaj-kodex az élelmiszerdrágaságban.

Arad, február 11.

Az élelmiszerdrágaság ügyét nem
lehet a lovagiasság szabályaival elin-
tézni. Már magában elég baj, akárkit
lehet felelőssé tenni érte, hogy a há-
boru alatt a párbaj-kodex értelmében
vett lovagiasságról lehet és kell be-
szélni. A kik békeidőben a legszigor-
rubban veszik a becsületügyi törvé-
nyeket: maguk a katonák is kimon-
dották, hogy a személyes afférek el-
intésére most nincs idő, nincs al-
kalom, nincsenek párbajsegédek, nin-
csenek pisztolyok és vivókardok:
minden a békekötés után következő
huszonnégy órára marad. A magyar
parlament nem tudta a hadsereg pél-
dáját követni. Az élelmiszer-drágaság
vitájából kicsordultak a személyes
sértések, a melyek kikerülhetetlen
következménye a lovagias eljárás lett.
Már most akár békésen intézik el
ezt a lovagias ügyet, akár fegyverrel:
azzal a közlélmzés háborus bajain
enyhitve nincsen.

Sándor Pál és Rakovszky István
a lovagias ügy szereplői. Hogy ket-
tejük közül kit terhel nagyobb mér-
tékben a felelősség a háboru idejére
egyáltalán nem illő fejleményekért,
nem lehet egy szóval eldönteni. Mind
a ketten könnyen lobbanó, erősen
önérzetes, indulatokra hajló emberek,
akik most nem első ízben néznek
egymással farkasszemet. Elvitázha-
talan azonban, hogy az élelmiszer-
drágaság kérdését mellékvágányokra
az a hiba terelte, amely az előfordult
visszaéléseket, megtörtént bűnöket és
bajokat politikai célokra akarta ki-
aknázni. Ebben pedig a néppárt volt
az első. A néppárt, előbb a sajtójá-
ban, azután a parlamentben, teleke-
zeti ügyet csinált a dologból, e mel-
lett pedig a kormányt akarta fele-
lőssé tenni a nagybankok háborus
hasznaiért. Pedig egyesek véikeiért,
vagy hibáiért általánosságban tartott
vádakat hangoztatni: sohase volt any-
nyira elítélendő, mint most, a nem-
zet minden rétegét és minden rendű
emberét lekötő és megpróbáltató, ál-
dozatokat és szenvedést mindenikük-

tól egyformán követelő háboruban.
Mikor pedig Sándor Pál a megtáma-
dott kereskedő-osztály érdekében szót
emelt: a ríposznak tagadhatatlanul
nem a legszerencsésebb formája volt,
amikor a nagybankok igazgatósági
tagjai közül a néppárti főurakat ke-
reste ki. A nagybankok — és ezt
nem mossa le semmi róluk, — tény-
leg tulságos önzéssel használták ki
az élelmiszerek forgalma révén ki-
nálózó üzleteket, s ha nem is lehet
őket a drágaság kizárólagos okozói-
nak tekinteni, az ő nyereszkesedésük
nélkül a drágulás bizonyára lassabb
ütemben fokozódott volna. A nagyban-
kok elé paizsul nem lehet tenni azokat a
néppárti magnásokat, akik az illető
bankok igazgatóságaiban ülnek. Ha
ezek vállalják is a felelősséget a
bankjuk dolgaiért, ezzel az ő politi-
kai pártállásuk nincs összefüggésben
és az ő dolgukról ép úgy nem tehet
a néppárt, mint a mint nem tehet az
egyed élelmiszerdrágító üzelméről az
a felekezett, amelyhez tartozik és a
melyet viszont a néppárt pellengére
akart állítani.

Az ország nem ér rá egyes embe-
rek torzsalkodásaival foglalkozni és
nem nézheti jó szemmel azt, ha a
nemzet nehéz helyzetéből, a helyett,
hogy azon segíteni próbálnának, párt-
politikai tőkét akarnak kovácsolni.
Szinte olyan látszata van az ilyen
dolognak, mintha ezek az ellenzéki
politikuskok örülnének a bajnak, a
panaszoknak és szenvedéseknek, mert
ezek új anyagot adnak nekik az „in-
tenzivebb pártakcióra.” Pedig a gyű-
lölködés, a gyanúsítgatás és a szikó-
zódás még egy falattal se szaporította
meg a kimért mindennapi kenyeret
és egy fillérrel se tette olcsóbbá a
húst.

Általánosságban pedig a képviselő
uraknak eszükben kellene tartani,
hogy a háboru alatt a parlament
csak szükségből, kivételes alkalomra
ül össze; azért, hogy a háboru nagy
igényeit és komoly szükségleteit is

az alkotmánynak megfelelően lássák el. Ilyenkor tehát a kivételes parlamenti ülések egyáltalán nem arravalók, hogy a régibb keletű, vagy újabb személyes ellentétek, rejtett, vagy nyílt haragok kicsapódjanak, egymásba törjenek. A harcvonalban a legvilágosabb egyén is belemerül a katonák nagy tömegébe; a képviselőház is legyen egy egységes, dolgozó, egy szándéktól kormányozott tábor és egyeseket ne ragadjon ki abból az indulat, vagy a megbántott önérzet. Kinek van igaza, vagy kinek van több igaza a vitázók közül, ma egészen mellékes. A legtöbb igaza az ország népének van, hogy a drágulás lármáját tovább is utjára engedni nem szabad és a föltartóztatásához segítséget adni minden pártnak, minden politikusnak, minden hatóságnak és minden polgárnak egyforma kötelessége.

Drágasági vitából lovagias ügy.

— Sándor Pál és Rakovszky István álláspontja. — A képviselőház ülése.)

Álláspontja.

Budapest, február 11.

A Ház mai ülésének legfőbb érdekességének Ghillány Imre földmívelési miniszter beszéde ígérkezett, aki reflektált az ellenzéki beszédekre. Megelőzte azonban ezt egy másik érdekesség: Sándor Pál és Rakovszky István összetűzése. A nagybankok élelmiszerdrágítása körül minap keletkezett vita ma a két temperamentumos képviselő között olyan lovagias üggyé éleződött, mintha nem is lenne háború, amikor utóvágra is nem a személyes ügyek a fontosak.

Dél előtt féltizenegy órakor megjelent a Házban a hosszú traucia toszágból visszatért Pejacsevich Tivadár gróf, akit a munkapárti előkelőségek mind melegen üdvözöltek. Az ellenzék részéről is többen gratuláltak neki szerencsés hazatéréséhez, a többi közt Apponyi Albert gróf is.

(Sándor Pál a nagybanokról.)

Beöthy Pál elnök háromnegyed tizenegykor megnyitotta az ülést és meleg szavakkal parentálta el gróf Esterházy Kálmán képviselőt, akinek az emlékének a Ház jegyzőkönyvébe illette. Ezután személyes megtámadás címén Sándor Pál szólalt fel. Sajnálatát fejezte ki azon, hogy a megtámadottak nincsenek jelen s így távollétükben kénytelen a támadásokat visszautasítani. Ő nem személyeket vádol, hanem csak védelmi állást foglalt el a képviselőházban elhangzott gyanúsításokkal szemben. Szerinte a drágaság okai négyötöd részben természetesen és csak egy ötöd részben alapulnak visszaéléseken. Ha uszora volna, amit tagad, akkor sem a kis egzisztenciák idézték ezt elő, hanem a nagy üzemek. De tagadja azt, hogy a magyar társadalmat a nagybankok kiuzsorázata volna. Csodálkozik, hogy Rakovszky éppen csak három bankot emelt ki, amelyek állítólag az élelmiszerüzorát provokálják s megfélemlítik azokról a bankokról, köztük elsősorban a Hungaria és a Telepítő bankról, amelyek nagy hadseregszállításokkal foglalkoznak, noha vagy klerikális pénzen alapultak, vagy néppárti képviselők is ülnek az igazgatóságban.

A történelmi nevek iránt a legnagyobb tisztelettel van, de azt hiszi, hogy például a Flumei Rizshántóó nem csak azért tisztesség vállalata, mert Zecy Aladár gróf is benn ül az igazgatóságban, hanem ettől függetlenül is. Örül annak, hogy épp Rakovszky rehabilitálta Russot, a rizshántóó vezérigazgatóját, aki most a Haditermékny vezetője s akit azelőtt Rakovszky támadott. Hosszúozza, hogy egyáltalában lehetetlennek tartja, hogy a többi bankok vezetői, akik integer és kiváló férfiak, bármilyen visszaélést fedezzenek és a rendes bankszerű nyereségen túlmenjenek.

(Rakovszky inkompatibilitása.)

Sándor Pál ezután Rakovszky éles kifejezései ellen tiltakozik. Nem engedheti most sem, hogy a támadásokban olyan hangot használjon Rakovszky, aminőt béke idején nem hagyhat egy percre sem válasz nélkül tisztességes ember. Bele fogja toltani Rakovszkyt abba a sárba, amellyel dobálózik. A tulajdonképeni inkompatibilitás, a burkolt, a titkos inkompatibilitás. Szóló soha miniszternek nem ajánlott tanácsokat, soha miniszteri előszobákban nem járt, soha nem nevezetett ki körjegyzőt az országban.

Rakovszky István: En sem!

Sándor Pál: Tudommal egyszerű zsidó embert, aki Rakovszky hitbizományának kurátora volt, hálából kinevezetett Rakovszky. (Mozgás és nagy derűtség.) Rakovszky azt mondta, annyira vigyáz a papírgyárára, hogy megtiltja, hogy állami erdőtelekben rézot vegyen, mert ez inkompatibilis. Kijelenti, hogy a képviselő ur vállalata a nyersanyagot kincstári erőből szerzi be. Nem a gyár veszi ezt meg — és ez a burkolt inkompatibilitás — hanem megveszi a Zsivnosztenszka Banka, ez a cseh bank, amelynek képviselője Ruzsahygyon mind a két vállalat igazgatósági tagja. Ez a cseh bank hét millió koronát adott Rakovszky papírgyárának, amely száznyolcvan százalékkal emelte most a papíráratát.

Rakovszky István éles hangon válaszolt személyes kérdés címén szólalva fel. Kijelenti, hogy semmiképpen burkolt inkompatibilitása nincsen és hogy sem a Sándor Pál által említett cseh bank, sem más stromannréven nem kötött meg nem engedett üzleteket.

(A mellékvágány.)

Juriga Nándor szólalt fel ezután és sajnálkozását fejezi ki, hogy a drágasági vita nagy és országos fontosságú kérdése helyett itt személyeskedések és támadások mellékvágányain folyik a vita. Sokkal fontosabb lenne, ha a felszólalók eszméket, terveket hoznának a drágaság enyhítésére.

Ghillányi Imre báró földmívelési miniszter kijelenti, hogy a nálunk előforduló bajok a semleges államokban is megvannak. A gabonabehozatal jó eredménnyel járt, csupán tengerink nincsen elegendő, mert ennek requirálása a hadsereg céljaira volt szükséges. Lehetőleg kimélték a gazdasági életet, a marhaállományt szaporították. Epen most iratja össze az állatállományt és az állattenyésztés fellendülésére intézkedéseket tesz. A bajok azonban, sajnos, főleg csak a háború után lesznek orvosolhatók.

(A jövő évi termés biztosítása.)

Esterházy Mór gróf téreé tett szavait igazítja helyre. Apponyi Albert gróf kijelentette, hogy az ellenzék nem sürdásokat akart, hanem segíteni az ország helyzetén. Hírbáztatja, hogy a kormány egyszerűen egymás mellé róta rendeleteit, de nem akottak szerves munkát. A rokkant úgyról szólva, fejtegeti az erre vonatkozó rendelet hiányait. Majd

átér a gazdasági helyzet bírálására és kifejti, hogy minden erőnket a gazdasági téren való győzelemre kell koncentrálnunk és már most készülnünk kell a jövő kampányra, biztosítanunk kell a jövő évi termést, hogy az oktatásul meg ne drágulhasson.

Mayer János a következő szónak, aki visszautasítja azt a vádat, hogy a mezőgazdák okozták a drágaságot.

Negyed háromkor a vitát félbeszakították.

(Szombat interpellációs nap.)

Beöthy László előadó beérkezett ezután a regnikoláris bizottság jelentését a horvat kiscimerről. A jelentést a Ház elfogadta. Rakovszky István indítványát, hogy a szombat is interpellációs nap legyen egyhangúlag elfogadták. Ennek értelmében holnap folytatják a drágasági vitát és délelőn egykor átternek az interpellációkra. Az ülés negykor végződött.

Oroszország belső válsága.

(Az új kormány gonajal.)

Álláspontja.

Pétervár, febr. 11.

Stürmer miniszterelnök és Chwostow belügyminiszter között nyílt egyenetlenségek uralkodnak. Stürmer a belügyminiszter okolja az élelmiszerhiányért és a készletek elurcolásáért. Azt állítja a miniszterelnök, hogy a belügyminisztert visszaélt tehatalmával. Chwostow azzal védekezik, hogy a miniszteriumban belső egyenetlenségek merültek fel és a kormány tértelensége határtalan.

Hága. Stürmer megcáfolta azokat a híreszteléseket, mintha az orosz kabinetben további változások állnának be. A cáfolat Angliában, tekintettel Szasszanow megmaradására, nagy örömet keltett.

Bukarest. A Ruszkoje Szlovo jelenti: Moszkvában a drágaság miatt a legutóbbi napokban nagy lázongások voltak. A lázongók kétszáznál több áruházat kifosztottak. A hatóságok erőies beavatkozásukkal csak nagy nehezen tudták a rendet helyreállítani.

Bern. Az „Echo“ egy magasrangú francia tiszt nyilatkozatát közli a háborús helyzetről. E szerint nem valószínű, hogy a nyugati fronton támadás fog bekövetkezni, hanem sokkal közelebb áll a Szaloniki ellen, vagy a riga—dvinszki vonalon bekövetkező német támadás lehetősége. A németek biztosak Görögország semlegesességében, mert a németbarát Konstantin király föltétlenül uralkodik hadserege fölött. Mégis valószínűbbnek tartja, hogy a németek a riga—dvinszki vonal ellen támadnak, mert nem érdekük, hogy a tavaszt várják, amikora az új orosz hadsereg készen áll. „A tábornok elmondta, hogy jó forrásból arról értesült, hogy Hindenburg már többször kért ezen a fronton megerősítéseket, kétségen kívül azért, hogy fölvehesse az erős offenzívát. Németországot politikai érdekek arra kényszerítik, hogy az oroszokat Bukovinában és Besszarábiában is megtámadják.

Amerika fegyverkezése. Washingtonból jereuti a Reuter-ügynökség: Garison hadügyi államtitkár és helyettese lemondottak, mivel a kongresszus a hadseregére vonatkozólag tett indítványait elvetette.

Német-magyar-osztrák gazdasági közeledés.

(Gazdasági közeledés a központi hatalmak közt. — Helfferich bécsi utja.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 11.

Mint ismeretes, már a háború kezdetétől fogva, még a lelkesedés első perceiben mozgalom indult meg Németországban, amelynek az volt a célja, hogy a kapcsolatot, a mely Ausztria-Magyarországot és a németbirodalmat összefűzi, még szorosabbá, még intenzívebbé tegyék s a központi hatalmakat egy nagy gazdasági közösségben egyesítsék. A mozgalom, amely a két állam kölcsönös nagy szimpátiájából indult ki, az idők folyamán nem lanyhult el, sőt mind határozottabb formát öntött annál inkább, mert újabb szövetségeseink, Bulgária és Törökország szintén pártolói a tervnek s gazdasági érdekeiket megvédve, felkarolva látják abban, ha a szövetség egységes gazdasági rendszere kiterjedne a Keleti és Északi tenger partjaitól egészen a perzsa határig.

A felvetett eszme lassanként testet ölt, habár megvalósítása igen sok akadályba s divergáló gazdasági érdekekbe ütközik. Különösen Magyarország az, amelynek speciális gazdasági viszonyai a legnehezebben illeszkednek be ebbe az érdekközösségbe. Szorgalmasan tolynak azonban a tanácskozások, amelyeknek célja az ellentétek eliminálása s e nemzetközi tanácskozások több tekintetben már eredménnyel is jártak, több kérdésre nézve sikerült megoldást találni. Legutóbb, mint ismeretes, Drezdában voltak ilyen tanácskozások, ahol a magyar kiküldöttek idegenkedését nagy és jelentős vámkedvezmények kilátásba helyezésével sikerült némileg eloszlatni. Kétségtelen azonban, hogy a „vámunió“, vagy más gazdasági közösség, különösen a magyar ipar és kereskedelem fejlődését fogja akadályozni, ellenben hallatlan perspektívát nyújt a magyar agrikultúra számára. Ep ezért — s ezt mint érdekességet telemlíthetjük — a magyar-német gazdasági közeledés kérdése még a magyar ellenzék táborát is két részre szakította, az egyik csoport Andrássy Gyula és Apponyi Albert grófokkal élükön feltétlen híve a gazdasági közeledésnek, míg Károlyi Mihály gróf és hívei ellenzik azt.

A gazdasági közeledés kérdésének megvalósítása azonban ma már — mint az Aradi Közlöny feltétlen megbízható forrásból értesül — illetékes helyen már az elintézés stádiumában van.

erre vonatkozólag a múlt hét folyamán jöttek létre Bécsben s Helfferich, a német birodalom kiváló pénzügyi államtitkára, bécsi tartózkodása alatt ep tanácskozásokat folytatott a császárvárosban a magyar és osztrák pénzügyi kapacitásokkal, államtérfiakkal.

Itália békére vágyódik.

(Hangulat a londoni egyezmény ellen. Briand római utja.)

Tudósított.

Zürich, február 11.

A Züricher Zeitung római és veneczei kereskedőktől arról értesül, hogy Olaszországban a lakosság abban bíz, hogy a közös békére kötelező londoni egyezmény felmondása itália részéről közvetlen küszöbön áll. Az országban általános a békevágy.

Róma. Briand kísérőivel együtt meglátogatta a királynét, majd Briand, Bourgoise és Barrere nagykövet Sallandrával és Sonninoval tanácskoztak, míg Thomas hadügyi államtitkár a hadügyminiszterrel. Este a francia konzulátuson vacsora volt, amelynek során Sonnino felköszöntötte Briand-t, aki válaszában a francia köztársaság üdvözlését tolmácsolta a közös célért a végső győzelemig közösen küzdő szövetségeseinek.

Amsterdam. Briand római utjának az a célja, hogy felszólítsa az olaszokat, hogy a nyugaton és keleten megújuló offenzívában támogassák szövetségeseiket. Felszólítja az olasz kormányt is, hogy a parlament megnyitáskor hivatalosan jelentse ki, mennyire hajlandó támogatni a szövetségeseit.

TORVENYKEZÉS.

§ Sándor Pál és Rakovszky Istvan átterja. Budapestről jelentik: A képviselőház mai ülésén Sándor Pál és Rakovszky István a néppárt agresszív tagja személyes kérdésben élesen összetuztek. Sándor Pál már első felszólalásában keményen elítélte Rakovszky támadásának túrheltetlen hangját és erélyesen visszautasította a néppárti vezer közbeszólásait. Rakovszky ugyanis többször közbeszólott és ilyeneket mondott: „Valótlan“, „Szemtelenység.“ Ez utóbbi közbeszólás miatt Sándor Pál Andrássy László és Madarassy-Beck Gyula báró országgyűlési képviselőket megbizta, hogy Rakovszkytól magyarázatot kérjenek. Rakovszky István még nem nevezte meg segédeit.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

* A Karvaly — Barics Gyula négy felvonásos drámájának címe, ítalakja és hősnője — szeszony. Rossz, romlott, cinikus, érzéki, vérforraló, bódító, egyszóval — mit halmozzuk a jelzőket — bestia. A derék, tisztességes orvos tüdőhájjal ropdli a halálba miatta, de még láthatja, hogy a karvaly miként csap le a legjobb barátira, miként asédíti el ezt is az örvénybe. A négy felvonásban, amit e rövidre fogható mag köré az aradi társulat szimpatikus bariton-énekese írt, van misztikum, szegény grólkisasszony, borzongó hangulat, több rendbeli revolverdurranás, halál, női sikoltozás, delirium tremens, bűnyű, rendőrség, minden. Barics Gyula nemcsak igen használható, hanem ambiciózus és szorgalmas tagja is a társulatnak. Azzal, hogy mai drámája nem sikerült, nem vesztett semmit az öt szerző közönség előtt. Sőt: kedves, jóleső volt látni, hogy mennyi szeretettel tapsolták meg a darabjában vezető szerepet játszó Baricsot, aki — mint szerző — kép szép babérkoszorút is kapott. A tapsok, az elismerés azonban inkább azt fejezték ki, hogy Baricsot a színészt szeretik és nem haraguzanak rá a sötét hangulatu, tulajtuul komor és nem épen kitűnő dráma miatt sem. A szereplők nemcsak mint színészek, hanem mint jó kollegák is legjobb igyekezettel és ambícióval játszottak szinesztársuk darabjában és ami rajtuk mult, meg is tették a siker érdekében. A társulat* új tagja: Zádor Ilonka a Karvalyban kreálta második szerepét Aradon. A kisasszony férje linom leányalakja után ma új meglepetést hozott: szines és gazdag megjátszással állította szinpadra a nagy, kiapadhatatlan szenvedélyű, tekintelen nőt, a karvalyt, aki lecsap, magával ragad, elbódít. A szerző nem gondolta másként, mint amilyen elmélyedéssel és erővel a fiatal művész — est az alakot káprázatosan, elegánsan, hódítóan, elhíveiben megjátszotta. A szerzőn kívül Heppesné Harmath Józsa egy meglehetősen passzív szerepben, továbbá Varnai, Jara, Hidveghy, Deli versenyeztek abban, hogy sikert hozzanak a drámának. Ma ha az est végső tanulsága az a régi igazság maradt, hogy jó színész még nem jelent jó dramairót, az ne kedvetlenülise el Baricsot, sok-sok jó, nagyon is jó színészszel megessett már az az eset. (+)

* Ach Margit, Borosnyay Kató, Székely Mihály a Kölcsey-zsuron. Vasárnap délután a kultúrpalota nagyterme ismét a Kölcsey-Egyesület közönségének nyitlik meg: az egyesület harmadik zsuzját tartja és alkalommal és a zsuz változatos, gazdag műsorát vendég nélkül aradi előadók töltik be. Az érdeklődés, amely az előadás iránt nyilvánul, azt mutatja, hogy a rendezőség gondolata: aradi közönségnek aradi zsuzt adni, teliszesszei találkozt. A zsuzt, amely pontosan öt órakor kezdődik, Ach Margit zongorajátéka nyitja meg. Máttermüller József tanítványa a fiatal zongoratanárnő és ez már magában véve jó ajánlás. Ach Margit műsorán Dvorak Am Heidegrabe és Szendy: Caprices művei szerepelnek. Kaután a Marta-gyár kitűnő mérnöke: Székely Mihály lép a teliszesszei színpadra. Az Európában ismert nevű jeles magyar repülőgéptervező abból a gazdag tudásból, sok tapasztalatból, vonzóná-vonzóbb érdekességből, amelyet mint géptervező, pilóta és mérnök a repülőgépekről, repülőek életéről, a hadipilóták tetteiről szerzett, egy előadásra való bőszeges érdekességet ad a közönségnek. Az előadáshez számos

nagy érdekességű vetített kép készül azokból a felvételekből, amelyeket Székely Mihály gépérről, híres hadipilótákról, levegőből látott tájakról vettek fel. Végül Borosnyay Kató fellépése fejezi be az érdekes zsurt. Az aradi színház fejlődő tehetségű fiatal naivája poétikus szerepben jön a Kölcsey-zsur közönsége elé. Almodó, vágyakkal telt fiatal leány szíve és lelke tárul ki szíveiben. A fiatal színésznő az egyéniségéhez illő költeményt igazi magérettéssel mondja el. A verset, amelynek Leányvágyak a címe és amelynek strófaiban az eleven, fellángoló írja leányléték és a háború napainak ólmos, nehéz hangulata forr össze, Rudnyánszky Endre írta. A zsurt egy koronás belépőjeggyel azok is meghallgathatják akik nem tagjai a Kölcsey-Egyesületnek.

* Az első kamara zene-estély a műsor tartalmára volt miatt a művészek határozott kívánására postban este 8 órakor kezdődik. A későbbieknek tehát a folyosón kell végigvárniuk az első számot. A legérdekesebb szám kétségkívül Mozart ritkán, s Aradon még egyáltalában nem hallott 7. hegedűversenye. melyet csak 1907-ben fedeztek fel egy Szuzay nevű francia nemesnő, aki egy hegedűs-ösztől örökölte. Ez volt az egyetlen példány, bár nem az eredeti, mert ezt az illő öse kopirozta volt. A 7. koncert talán a legszebb valamennyi közül. Figaro lakodalmának komponálása idejében írta Mozart és vele is van ezzel az édesbájos, rokokó illatulevegővel, humorral, gráciával, mely Figarót az operák közül annyira kiemeli. Teilmányi a koncertet február 15-én Bécsben is elő fogja adni a Grosser Koncert-hausban a „Konzertverein” zenekarral, majd Budapestén február 22-én, hol Augusztó főhercegné szívesen bejelentette magas látogatását, míg a bécsi koncert védnökségét gróf Berchtold volt külügyminiszter neje vállalta el. A mai estén közreműködnek még Vas Sándor zongoraművész és Mosshammer Román hárfaművész. Jegy már csak a 10 sortól kezdve kaphatók a Scherhag cégénél.

Az afrikai dzsungel mélyén. (Szenzációs premier az Apollóban.) A dzsungel-drámák egzotikus szépségét s féltelmetes vadregényességet varázsolta elénk mai új műsorán az Apolló-színház. Az ós regeleg csodás díszlet elvezet minket ezen a nagy szabású filmben, amelynek a felvételéhez nemcsak százazrek kellett, hanem vakmerő emberek is. A legveszedelmesebb állatok izgalmas és veszélyes vadászatait látjuk közvetlenül magunk előtt s annyira a stílusban, nyers természet uralja a képet, hogy szinte eláll a szíveverésünk, amikor egy-egy tenevadat látunk felénk közelébe. Az Apolló-színház zutoltság meglett nézőtere, színpadja s elragadtatással kísérté a maga színpadában szinte páratlanul álló dzsungel-aramat. Az új műsor másik slágere: „A térj, a feleség s a harmadik” is nagy tetszéstől kísérve került bemutatásra. Egy grófi család megrendítő drámája ez a pompás dán film. Az izgalmas témát rendezték sok izléssel, művészettel rendezték meg s a művét síkkelővé, magyarázva varázsolták. A színpad mindannyan külön, a felvétele is csodaszép. Az Apolló nagyszerű új műsorát még szombaton és vasárnap mutatja be.

* Mi barbarok. (Vasárnap délelőtti előadás az Apollóban.) Tabori Kornelt mint szenális, nagyüzem újságíróit már jól ismeri az aradi közönség a fővárosi lapok révén s vasárnap alkalma nyílik Tabori író munkájában is gyönyörködni. Sok invencióval s mindenek felett szerkesztésben dolgozta fel Tabori „Mi barbarok” című darabjának aktuális, háborús témáját. A darab aradi bemutatója mint emittük, vasárnap délelőtti 11 órakor lesz az Apollóban rendezés helyének mellett.

* Az aranyásó. (Amerikai színmű az Urániban.) Vátozatos műsorába ma a színház egy érdekes amerikai képet sorozott be,

amely úgy tárgyánál, mint rendezésénél fogva kétségtelenül sikert hoz aratni. Maga a történet is amerikai izű és arról szól, hogy egy elszegényedett gróf, menyasszonya iránti szerelemből az aranyásók közé keveredik, lázasan kutat a kincs után, csak azért, hogy annak birtokában annál beégabban bírassa menyasszonya szerelmét. Egy ilyen kincs utáni kutatás alkalmával egy rablóbanda fogja el, kifosztja és a pénzzel visszatér a menyasszonyhoz, akivel azt hitetik el, hogy felesége meghalt. Csak hosszú bonyodalmak után derül ki a való és a megterült gróf leszámol nemtelen vetélytársával. — A műsor második része „A kis grófnő” című vígjáték, amely a berlini és bécsi színpadokon „Dis toille Gräfin” cím alatt heteken keresztül volt műsorban és amely egy vakmerő grófnőnek szerelmét tárgyalja pompás, ötletes és kedves formában. — Moric, a csodamajom, az évad legpompásabb vígjátéka az Uránia legközelebbi bemutatója.

* A színház hírei. (Vasárnapi előadások.) Vasárnap, délután fél 4 órakor mérsékelt helyárrakkal, a most legutóbb bemutatott nagy operett, „A esaszárné” kerül színre, ez lesz ezuttal a pompás operettnek első délutáni előadása. Este fél 8 órakor, rendezés helyárrakkal, Cseprenhy Ferenc kitűnő népszínműve: „A sárga csikó” van műsorban, a főszerepekben Z. Váradi Margit, Barics, Hídvégi, Szász Anna, Várnai, Polgár, Győző, Járai S., Herold, stb. — Ifjúsági és gyermek előadás szombaton, délután fél 4 órakor fél helyárrakkal tartja a társulat az első ifjúsági előadást. Színre kerül Rákossy-Szabados legendás magyar daljátéka: „A bolond”, a főszereplők: Z. Váradi Margit, Barics, Polgár, Győző, azonkívül részt vesz az egész személyzet. Este „A karvály”, Barics Gyula társadalmi drámája, melynek tegnapi bemutatója tényleg sikert aratott, kerül színre másodszor.

A körülzárt angolok az Irak-fronton. Konstantinápoly. A főhadiszállás jelenti február 10-én: Irak-front: Felahienél időnként szünetelő tüzérségi és gyalogsági kölcsönös tüzelés. Az ellenséget, mely a jobbszárnyról előnyomulni akart, két órai harc után kényszerítettük, hogy régi állásaiba visszavonuljon. Kut-el-Amaraánál nincs változás. Kaukázus-front: Az ellenséges előőrsök heves támadásai erőteljes ellentüzelésünkön megheiusultak. Dardanella-front: E nő 9-én délután egy cirkáló Venischir magasságában Tekeburnura öt lövést adott le, de mihelyt az anatóliai ütegek a tüzelést viszonzták, visszavonult Imbroszba. Két monitort, amelyek a tengerszoros bejáratánál cirkáltak, kényszerítettük, hogy eltávozzanak.

GYÁSZROVAT.

† Halálozás. Özvegy Nagy Lajosné Lőrinczy Sarolta ma este tizenegy órakor tüdőgyulladásban elhunyt. Mint ismeretes, férjét, Nagy Lajost, a Vadászkürt bérlejtét tegnap temették el. Nagy Lajosné férje önteláldozó ápolása közben kapott tüdőgyulladást, s mikor férje haldoklott, már az ő állapota is rendkívül súlyos volt, úgy, hogy férje elhunytát nem is merték vele közölni. Nagy Lajost ezért az izraelita temető halottas házából temették s mikor holttestét lakásáról elszállították, a súlyosan beteg aszonynak azt mondták: hozzátartozói, hogy férjét a kórházba szállítsák, ahol operálni fogják. A tragikus kettős halálozást a városban ószinte részvétet keltett.

LEGUJABB.

Erkezett éjjel 2 órakor

Athén. A görög kormány hivatalos értesítést nyert arról, hogy az olasz karabinierek legközelebb Korfuba érkeznek.

Amsterdam. A franciák a Korfuból vezető tengeri utakat kábelhálózáttal elzárták. Lido szigetén, ahol a szerbek vannak, a franciák nehéz ágyukat állítottak fel.

Budapest. A Pester Lloyd jelenti a sajtóhadiszállásról: Albániai előnyomulásunk sikeresen halad előre. A durazzo ut legfontosabb részei már biztosítva vannak. Előnyomulásunkat sem a szerbek, sem Essád pasa csapatai nem gátolják, kizárólag az utak állapota nehezíti azt meg. Ugy a katonkusz, mint a mohamedán albanok hozzánk csatlakoznak. Entente hírek, a melyek szerint csapataink Durazzo előtt nagy veszteségeket szenvedtek, koholtak. Montenegróban mindenütt csend és nyugalom uralkodik. Repülőink a het folyamán többször elutogattak Durazzobá. Az olasz fronton nem történik semmi jelentősebb, az oroszok azonban látszólag újabb nagy támadásra készülnek.

Budapest. A sajtóhadiszállásról jelentik: A bolgár király délután fél három órakor Radoszlawow miniszterelnök és Zsekov generálisszimusz társaságában megérkezett a főparancsnokság székhelyére. Frigyes főherceg főparancsnok, Conrad báró vezérkari főnök és a hatóságok üdvözölték. A bolgár király és kísérete a fel-díszített utcákon a kastélyba hajtottak.

Páris. A Temps-nek jelenti Athénből: A Szaloniki felől előnyomuló francia haderő a görög-bolgár határon érintkezésbe jutott az ellenséggel.

Zürich. Mezopotámiából jelentik: A törökök és angolok között a döntő harcok megkezdődtek s a törökökre kedvezően alakultak. A Kut el Amara-ban körülzárt védősereg helyzete egyre válságosabb. A szökevények emondják, hogy az élelem a táborban majdnem teljesen elfogyott, a katonák már csak negyed adagokat kapnak.

— Belgrád magyar rendőrfőkapitánya. Belgrádból jelentik: A belgrádi csász. és kir. rendőrbizottság közhírré teszi, hogy ezantul belgrád lakosainak este nyolc óráig szabad az utcán tartózkodniuk. (Eddig hét óráig volt megengedve.) Belgrádban most szervezik a közigazgatást és a magyar kormányelnök kijelentése szerint előszeretettel alkalmaznak a vezető állásokba magyar embereket, magyar tisztviselőket. Így a belgrádi város rendőrség élére egy fiatal bajai ügyvédet, dr. Jelics Mihály néplökelt főhadnagyot neveztek ki rendőrfőkapitánynak, aki már el is foglalta állását és most ő szervezi a belgrádi rendőrséget, mert a volt szerb fővárosba eddig néplökeltök látták el a rendfelügyeletet.

Megtért a russzofil román sajtó.

— Oroszbarátokból a semlegesség apostolai. — Miért változtattak frontot a föderalisták?

Tábori tudósítás.

Bukarest, febr. 11.

A semleges nagyhatalmak száma eggyel szaporodott! Ha a sajtó nagyhatalom, úgy minden tréfától menten — az „Universul” című lap kétségtelenül e hatalmi koncert legtekintélyesebb tagja Romániában. S hogy az „Universul” politikai vezetője, az utólérhetetlen tollstratégia, a tintahadvezér: Crainiceanu tábornok egy vezércikkében, mely „A háború tejlődése és Románia semlegessége” címmel jelent meg — magát a semlegesség hívének vallja, úgy szabad az „Universul”-t a semleges hatalmak dicsteljes sorába iktatni.

Bár Románia a meglepetések országa — e Crainiceanu névvel ellenjegyzett meglepetés mégis feltűnő. Azt hirdeti ugyanis most a lapvezér kényelmes ítélszékében a románok jeles generálisa, hogy meggyőződése szerint „a leghelyesebb Románia igaz érdekei szempontjából a semlegesség és a kormány minden pártfogásunkra érdemes e tétel mellett kitartásáért.” — Egy olyan tollforgatótól, ki a központi hatalmakat minden nagyobb győzelmük után végleg kimerültnek tartotta, mint akik kiadták minden erejükből az utolsó atout-ot, egy papir-marsall, ki nap-nap után kihuzta tollát és törét, s szent lobogója, az „Universul” két méter széles lepedőjét lobogtatta, a szent harcot hirdetőn — mégis csak nagy lelki elhatározás kellett e Pálforduláshoz, mely hinni kell — igazán utolsó már. Érdekes, hogy mily hangulattal fogadja a józan román sajtó a Crainiceanu-vezette lap észretérését. A „Steagul” ezt írja:

— A háború kitörése óta a legelső eset, hogy Crainiceanu „semleges” hangulatra zendít. A mai semlegessé válás, vagy késői megtérés a valóság üde forrásához, ami lehetetlennek tetszik, vagy a félelem okozta e fordulatot, a félelem attól a kérlelhetetlenül közeledő fátumtól, mely a tábornok ur legbensőbbben érzett óhaja ellenére is eljön. Mindenesetre örvendetes jele a nagyközönség hangulatának, melynek már az Universul sem tud ellenállani!

— A frontok tiszta képe — írja a „Minerva” — kényszeríti a föderalistákat arra, hogy tisztán lássák a helyzetet. Mivel a háború fordulatai nem éppen nyükre alakultak, legalább levonták a helyes konzekvenciákat és kelleltenül ők is frontot változtatnak. Örvendeni kell, hogy itt is Crainiceanu vezet. Az a száraz tény, hogy — aki egy féleven át az akcióbálpést hirdette, mint egyedüli megoldást — most a semlegesség zászlajára esküszik tel — legékezőbb bizonyítéka a központi hatalmak mai diadalmas helyzetének.

A legújabb „semleges” megjelenését a nagy háború üzletkönyvvezetői, ha nem is irhatják nyereségnek, de kétségtelenül megtelev egy csódkérésnek, melyet a nagyhangú akciónisták nyújthatnak be — önmaguk ellen.

Bratianu és a német követ tanácskozása.

Bukarest. Bratianu miniszterelnök ma hosszabb ideig tanácskozott Busché német követtel, a ki a miniszterelnököt hivatalában felkereste.

A Marghiloman-osoport fontos elhatározások előtt.

Bukarest. A bukaresti lapok jelentik:

Tegnap delután 5 órakor Marghiloman párthivei — képviselők és szenátorok — teára voltak hivatalosak a pártvezér lakására. A politikai összejövetel tolyaman eszmecsereket folytatott a kamarában elhangzott interpellációk és a kormány gazdasági politikája telet, különösen pedig a terményeladás és szállítás kérdésével tolyalkoztak behatóan. Ennek az eszmecsereinek valószínűleg hamarosan más tolytosabb politikai tanácskozás lesz a tolytatása.

Fenyegetik a román semlegességet.

Bukarest. A ma reggeli bukaresti lapok jelentik: A bolgár kormány lapja, az „Utro” a következőket írja Románia magatartásáról.

— Tekintettel a tavaszra várható nagy katonai hadműveletekre, Románia semlegességének fentarthatása kérdésessé válik. A román kormány, a mely a négyesszövetség diplomatainak erős nyomása alatt áll, nagy erőlködéseket tesz, hogy elhárítsa Románia semlegességének esetleges megsértését. Az események azonban most már majd gyorsan játszódhatnak és Románia elhatározásának kérdése aktuálissá válhatik.

Románia döntés előtt?

Genf. A Petit Parisien a romániai helyzetet komolynak itéli s azt írja, hogy Románia jövője a közeli napokban eldőli.

Tábori előfizetőink és olvasóink b. figyelmébe.

Miután tábori postautalványon az írásbéli közlemény nincs megengedve, arra kérjük azokat, akik a háborúból pénzt küldenek, hogy egyidejűleg külön levelező-lapon jelezzék, hogy az összeget :: :: milyen célból küldötték :: ::

A délszláv izgatók könyvtárából.

(Huszonhét elkobzott könyv. — Az újvidéki törvényszék ítélete.)

Az Aradi Közlöny tudósítottja.

Ujvidék, február 11.

Az újvidéki királyi törvényszék büntető tanácsa az Alexics Simon újvidéki orvostan-hallgató, Sztojkov Száva Ovsin és Sajkovic Dobrivoj homokbálványosi lakosok ellen lefolytatott nyomozás lefoglalt huszonhét sajtóterméket kobzott el. Ezek a részben könyvek, részben folyóiratok és naptárak Belgrádban és a monarchia legkülönbözőbb részeiben készültek és lettek kiadva: így vannak közöttük budapesti, pancsovai, újvidéki, ságrábi, fiumei prágai és egyéb helyeken kiadott művek.

Téves volna azt hinni, hogy ezek a könyvek — amelyek mind a háború előtti időkből valók — csak most a háború alatt váltak aktuálisokká, téves volna azt hinni, hogy ezek a könyvek és sajtóművek tendenciáját csak most a háború alatt látják tisztán. Ezek a művek még abban az időben, midőn Szerbiával a legjobb viszonyban voltunk, leplezetlenül, féktelen dühvel írtak ellenünk, ezek a könyvek nyíltan és kifejezetten izgattak ellenünk és lázítottak nemzeti egységünk ellen. Minden könyv, minden cikk, minden sor egy befejezett bűncselekmény.

Az ítélet — melyet Papp Béla királyi törvényszéki elbíró szerkesztett — kifejező összeállításban domborítja ki ezeknek a sajtóműveknek irányát és tendenciáját. Ez ítélet indokolásából megtudjuk, hogy az elkobzott sajtótermékek tartalma általában a szerbég és a szerb hadsereg dicsőrete, a szláv faj kiemelése és azoknak szembeállításra egyrészt a magyar nemzettel, a magyar állammal, másrészt Ausztriával és a németekkel. Majdnem kivétel nélkül valamennyi a magyar állam területén lakó szerb nemzetiségek sorával foglalkozik, azokat elnyomottaknak, idegen uralom alatt állóknak mondja, kiket az iga akól fel kell szabadítani.

Egyenes, leplezetlen felhívások vannak itt a magyarországi szerbek egyesítésére és azon célból ismertetik az egyes szláv tábortitkos és nyilvános működését; tanácsolnak, szervezkedésre buzdítanak, lövészegyletek alakítására, jó lövészek kiképzésére és minden eszköz felhasználására lekövetenek szó és hangválogatás nélkül. Szemtelen vakmerőségükben, „a szlávág ellenségeinek” ócsárlása közben, elvetemültségükben még attól sem riadnak vissza, hogy őfelsége a király szerélye ellen is sértéseket kövessenek el.

* Kiragadunk az ítélet indokolásából néhány részletet, hogy közvetlenül is megismerjük — azaz helyesebben — hogy némi fogalmuk legyen arról az irodalmi munkásságról, melyet a szerbek békeidőben ellenünk kifejtettek.

A Zora (Hajnal) című folyóirat egyik számában olvassuk: „A magyarok és németek a szlávok ellenségei, pedig az osztrák-magyar államnak ötven milliót meghaladó lakosa közül alig husz millió magyar és német, mégis ők uralkodnak a mi államunkban. Román van három millió felül, ezek nekünk idegenek ugyan, de nem ellenségeink, mert őket is elnyomják a németek (svábok) és a magyarok.”

A Privrednik (Közgazdaság) című lap a svábakat goromba, durva, műveletlen népnek mondja, „mindenütt elnemzetietlenedik és elvész; a magyarok az összes népek között a legieslettebb életűek, a legtekintélyesebbek, kik

saját országukban szolgálókká lettek". — Ne téveszük szem elől, hogy ezt a lapot — mint közgazdasági folyóiratot — Zágrábban szerkesztették.

De Boszniában is működött a szerb agitáció. A Boszanszka Vila (Bosznia tündér) Szerajevóban szerkesztett folyóirat és a Panscován kiadott Nova Szrbija (Új szerb) című lap szerint „Bécs és Budapest mindig megsemmisíteni törekedtek a szerbeket és a horvátokat, pedig a szlávok el fogják árasztani Európát” — és a Narodne Novine (Nemzeti Újság) című folyóirat szerint — „a szlávok jövője Európában biztosítva van, mert meg van írva a szerb népről, hogy nagy és hatalmas államot kell alkotnia, miként azelőtt Koszovo előtt, de ez csak akkor következhetik be, ha az idegen uralom alatt élő szerbek felszabadulnak és az összes szerbek egy nagy szerb országot alkotnak. Ez a mi célunk, nekünk szerbeknek, ahányan és amerre csak vagyunk. Csak szerbnek ekéje szánhatja a szerb földet, est jegyezd meg magadnak szerb és vigyázz a földre, mint a szemed világra.”

A Narodna Jedinastvo (Nemzeti egység) című Zágrábban megjelenő folyóirat egyenes felhívást intéz a monarchia szlovén, horvát és szerb ajkú szokolistáinak, hogy minél többen jelenjenek meg a szokásos gyűléseken, „hogy imponáns legyen — olvassuk — a mi közös nacionalis eszménk manifestációja. A szabad Szerbiából jövő többi testvéreinkkel találkozni fogunk az alkalommal először Szerbiában. Szerbia a délszláv Piemont, melynek hivatása az összes szerbeket, horvátokat, délszlávokat egy államban egyesíteni.”

A Jelgozslavia (Délszláv) Prágában megjelenő lap szemérmetlen módon írást: „Horvátország, Bosznia és Hercegovina népe elnyomott rabságban van, itt a mi népünkkel tömi a hatóság a börtönöket, tehát ne sajnáljuk a fáradságot és erőfeszítést, hanem bátran előre a szerb nép felszabadításának és egyesülésének eszméjéért.”

Es ahhoz mintegy kiegészítésül kapcsolódik a Novo Szrbija egy cikke, amelyből látjuk, hogy ez a szervezkedés nem is maradt el; a cikknek hatása volt. Ez a lap Sztarcsovicz Antalt „mint a szerbek és horvátok nagy nacionalis forradalmárját, a nagy Szerbia barátját” dicsőíti és ismerteti működését. Vaszits Milánról pedig azt írja: „hogy beutazta az összes szláv vidékeket, mindenütt munkatársakra talált és mindenütt elhíntette a forradalmi nacionalizmus magvát”. Koszits Milánnak, mint a Narodna Odbrana titkárnak a „szerb nemzeti erő organizálására a legjobb volt, sokat dolgozott és fáradt; erről azonban most még csak ennyit lehet beszélni, mert a részleteket titokban kell tartani”. Es az a cikk — amint a csodálkozástól — Panscován megjelenhetett.

De tovább megyünk. A Narodne Novine egyik számában nyílt felhívást találunk az ellenünk való legyverkezésére. „A lövésztársaságok is lássanak munkához” — buzdít a Narodne Novine egyik száma — „mert ha felszabadítani akarjuk leigázott testvéreinket és egyesítve együtt akarunk élni, valamennyiünknek jó lövőknek kell lennünk”. Egy másik számban olvassuk, „hogy majd összevesznek a szerbek Ausztriával, a Szerbiában és azon kívül élő szerb nép eme legnagyobb ellenségével és „akkor az osztrák hadsereg szláv zászlóaljai átpártolnak hozzánk és a már elpusztult ellenségeink, akik tollakban alaznak és leveles és sörön élnek, mint a legyek fognak elszállani, mihegyt egy éjt töltenek a

déren a sálrak alatt és hogyan fogják telehínteni a mi mezőinket a gyorslövő puskáink és ágyúink által eltalált hullákkal”.

Amikor ebből az örült ábrándozásból felébredtek a szerbek, egyszerre csak azt vették észre, hogy minden hiu reményük elveszett és Szerbia — már nincs.

Horvátország „felszabadítása” és Magyarországól való elszakítása végett, Bosznia-Hercegovina annexiója miatt izgattak, az elköszött nyomtatványok dalokban és értekezésekben (Vaszits Milán őrnagy, Kralyevits Márkó, Jelemiádk. A szerb-horvát ifjúság Belgrádban, A nemzeti egység stb. címek alatt) írásban és képekben.

A Narodne Novine egyik száma két nőt ábrázol láncokban — alatta ily felírás: „Bosznia-Hercegovina rabbá téve, várják felszabadításukat”.

Ugyanezen lapnak Boszniának feliratu cikke az Ausztria elleni gyűlöletre izgat és azal a szemérmelenséggel végsi, hogy „ki fogjuk szakitani a gonosz császár rosszlelkű szivét”.

Ilyen hangon és ily szavakkal szólnak e nyomtatványok, minden és mindenki ellen, aki és ami nem szláv. A dühtől ököibe szorul a kezünk és csak az a gondolat nyugtat meg bennünket, hogy ez a nép már elvette méltó büntetését.

Pedig az itt közölték csak apró, egyes kiszakított szemelvények, amelyeket az újvidéki törvényszéknek nyilvánosan kihirdetett ítélete közöl.

Elképzelhetjük, hogy mi mindent tartalmaznak ezek az iratok, ami — nem lévén az ítéletben — nem közölhető.

Tizennégyezer koronás hiány a sertéshusszéknél.

A helyettes polgármester bejelentése. — Deficit a közlelmezési üzleteknél.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 11

Tizennégyezer korona a sertésmészárszék deficitje. Ezzel a meglepetéssel szolgált Lócs Rezső helyettes polgármester a közlelmezési bizottság ma délután tartott ülésén. Csak néhány tag volt jelen, a vérmesebbek hiányoztak és ezért a bizottság, mint aki sorsának magadja magát, egy szó megjegyzés, vagy kritika nélkül tudomásul vette a mézárszék néhány hónapos munkájának eredményét. Nem kutatjuk, hogy ebben a némaságban, ebben a hallgatásban nem az-e a fontos, hogy a bizottság jelezni akarta vele, mennyire túlsó beszédes és hangos lenni? Nem kutatjuk, mert lehet, hogy a bizottság annak tudatában fogadta ilyen fájdalmas rezignációval, a helyettes polgármester bejelentését, mert „a mézárszék a bizottság előzetes jóváhagyásával nyitotta meg a tanács. Tehát a bizottság éppen úgy felelős az ott történtekért, mint a hatóság. Azonban nem is az a fontos most, hogy deficiettel járt egy közlelmezési akció, ha az a célt elérte és csakugyan az a néposztály kapott olcsóbb húst, amely a drága árakat nem tudta megfizetni. Minthogy azonban a lezárt sertéshusárak is elérhetetlenül magasak voltak, valószínű, hogy nem azok élvezték a tizennégyezer korona deficitel bezárt üzlet előnyét, a kiknek élelmiszerét olcsóította a város olcsóbbá tenni azzal a nagyzebabásu akcióval, amelyet a közlelmezési bizottság szolgált.

Ha van fokozata a néma „megdöbbenésnek, akkor azonban még fokozódott is a deficit nyilvánosságára hozatala, a helyettes polgármesternek a bejelentést nyomban követett másik kijelentése által.

— Sajnos — mondotta — nincs arra remény, hogy ezt a hiányt máshonnan pótoljuk.

Es a rendkívül diplomatiás mondat előre vetett árnyéka egy még nagyobb deficitnek. Ez a kijelentés is szóltan és úgy látszik, a megszokottság következtében elfásult lelkekre talált. Azonban nem nehéz kitalálni, hogy ügyes és korrekt előkészítés volt az előjövendők számára. A helyettes polgármesterről senki sem állíthatja, hogy akár a maga, akár a hivatalos érintkezésben kelemetlenkedett volna valaha is valakinek. Előkelő gondolkodásu, telőtől talpig korrekt ur, akinek a lelke

fáj, ha egy kérést nem tud teljesíteni. Ha meg kell tagadnia valamit, akkor is megtalálja a módját, hogy az fájó ne legyen. Reá illik az a meghatározás, hogy a közigazgatás művésze. Ha tehát ő szükségesnek tartotta már ma a bizottságnak tudomására adni, hogy a sertésmészárszék deficitjét „máshonnan” pótolni nem lehet, akkor ez korrekt beismerése annak, hogy azok az álmok, amelyeket a közlelmezési akcióval kapcsolatban megunk elé képzelhetünk, szerte foszlottak. Akkor az a remény, hogy százötvenezer korona haszna lesz a városnak csak a liestüzielen, eltűnt.

Korrekt volt a helyettes polgármester eljárása, mert jobb, ha az emberek lassankint és részletekben kapják a keserű pirulát.

Rövidesen úgy is a bizottság elé kerülnek az élelmezési akció számadatai és most már talán nem hat olyan reszultóan az a tény, hogy a város erie a szepen es nemesen eligondolt cselekedetere bizony ötvenezer koronának jóval többet fizetett rá a mult esztendő folyamán.

Míg a részletes elszámolásokat nem ismerjük, a deficit okait sem akarjuk bolygatni. A cél nemes volt és majd meglátjuk a statisztika világító fényénél, mennyire közelítettük meg, mit mondanak az üzletek könyvei?

A bizottság mai ülésének programja egyébként igen szűkös volt. Elhatározták, hogy a város meglévő lisztjéből folytatják a tarhonya készítését.

A tanács megkeresésére Zimmermann Károly dr. kórház igazgató megkérdezte a kórház részében történő munkáltság első havi statisztikáját. A rendkívül érdekes és sokoldalú kimutatás szerint a kórháznak, az összes kórházak beszámításával, a tenes húz kilója 3 korona 90 fillérbe, a borjú húsa 3 korona 70 fillérbe, a juh húsa 3 koronájára került. A megtagarítás különként 90, illetve 84 fillér. A juh húsa nem olcsóbb. Az egy havi megtakarítás 5397 korona, az évi megtakarítás 64628 korona a papirus formák szerint. A bizottság érdekődéssel fogadta az adatokat, de egy hónap tapasztalatait nem találja elégségeseknek arra, hogy a polgármesternek a márhús árának lezártítását javasolja.

Azonban arra kéri a polgármestert, hogy már most állapítsa meg a sertéshús és zsír u, maximális árát, mert február 16-án olcsóbbá válik a sertéshús és zsír.

Kettős sinpár Aradtól Budapestig.

— A szajol—békéscsabai szakasz közigazgatási bejárása. — A bejárás résztvevői Aradon. — A magyar és német vasuti hálózatok kettős vágányu pályái. —

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, február 11.

A magyar vasutügy fejlődése és egyúttal Arad vasuti összeköttetéseinek legelső rangváltó tétele ismét hatalmas lépéssel haladt előre. A múlt napokban volt és ma fejeződött be ugyanis a szajol—békéscsabai vonalon a második vágány építésének közigazgatási bejárása és ezzel megtették az első lépést ahhoz, hogy az utolsó hiányzó szakaszt is kiegészítsék, mely Aradot kettős sinpáru vasuttal köti össze Budapesttel, az ország székvárosával.

Ismeretes, hogy a Máv. aradi tüzeltvezetőségénél már évek óta nagyarányú törekvéssel dolgoztak a szajol—arad—piski-i második vágány tervezésén, sőt a vonal egy részén, nevezetesen Békéscsaba és Máriaradna között maga az építkezés is annyira előre haladt, hogy ezen a szakaszon a forgalmat legközelebb már a kettős vágányu pályán tesz lehetséges lebonyolítani.

A szajol—békéscsabai vonalra az a tervezési munkálatok a múlt év végén befejezést nyertek és a kész tervek alapján a kereskedelmi miniszter rendelkezése a közigazgatási bejárását február 8-tól kezdve meg is tartották.

A bejárásrészlet vettek a kereskedelmiügyi miniszter részéről: *Firaczy Béla dr.*, miniszteri osztálytanácsos vezetés alatt *Bene György* főfelügyelő; a földmivelésügyi minisztérium részéről *Bodoky Kálmán* kir. műszaki tanácsos és *Hubert Lajos* kir. főmérnök; a vasuti és hajózási főfelügyelőség részéről: *Honhaiser Aladár* vasuti és hajózási biztós. Képviselve volt még: *Jász-Nagykan-Szolnok- és Békésvármegyék közönsége és közigazgatási bizottsága*, a mezőtur—tárkovei helyiérdeklő vasut, a középtiszai, továbbá a mezőtur—mesterszékési, az Ivánfennségi ármentesítő társulat, valamint az Alsó Fehér-Körös ármentesítő társulat. A Máv. igazgatósága részéről Budapestről *Véss Béla* főfelügyelő, *Ungár Manó* felügyelő, *Biró Jenő* főmérnök, *Kemény Gyula* főellenőr vett részt az eljárásban; végül az aradi tüzeltvezetőségét képviselték *Just Ferenc* Máv. üzletvezető, *Boross Adolf* üzletvezető-helyettes, *Adler Samu* felügyelő, mint az építkezési osztály főnöke, *Weil József* felügyelő, mint a szerkesztési osztály főnöke, *Szetyori Nagy Zoltán*, mint a forgalmi osztály főnöke, *Kerezy Valér*, *Eisen József* és *Mold József* főellenőrök, *Mattanovich Arpád* és *Remenyik László* mérnökök.

A közigazgatási bejárás során minden községben külön-külön tárgyalták a vízfolyásokat, az utátjárókat, felüljárókat, hidakat és az állomásoknak nemcsak a műszaki és forgalmi részét érintő, hanem olyan kérdéseket is, melyek a nagy közönséget érintik.

A bejárás kedden reggel vette kezdetét, amidőn a bizottság tagjai Szolnokon gyülekeztek össze és külön vonaton Szajolra, majd innen Mezőtúrra mentek. El két helyen az új vonalra építésével Szolnok vármegye területén felmerülő összes kérdések tárgyalását nyerték, aminek befejeztével a bizottság Aradra utazott.

A tárgyalás második és harmadik napján a Békésvármegye területére eső vonalrész épí-

tését tárgyalták és pedig szerdán az Endrőd, Gyoma és Köröstarosa, csütörtökön pedig Mezőberény, Doboz, Békés és Békéscsaba nagyközségeket érdeklő kérdéseket. Az utóbbi két napon reggel Aradról külön vonattal mentek a résztvevők a helyszínre és a tárgyalás befejeztével este visszatértek Aradra.

Osi magyar szokás szerint a hivatalos eljárást bucsuvaosorával fejezték be, melynek folyamán az egyik ünnepi szónok meleg szavakban éltette a bizottság vezetőjét: *Firaczy* osztálytanácsost és *Bene* főfelügyelőt, miniszteri kiküldöttet, — köszönetet mondván azért tapintatos és jóakaratu elintézésért, mellyel a közérdeket mindig összetudták döntéseikben egyeztetni a vasutintézet érdekeivel.

Egyúttal beszéde kapcsán rátért annak fejtegetésére, mennyire hátra vagyunk még a kettős vágányu pályák viszonylagos hosszú tere a modern külföldi, különösen a német vasutakkal szemben, s ezt igen érdekes adatokkal illusztrálta. Az adatok szerint az összes német vasuthálózat hosszának 39 százaléka kettős vágányu pálya; ha pedig tisztán csak a porosz vasutakat vesszük, akkor pláne 42 százalék kétvágányu pályát találunk. Ezzel szemben az összes magyar vasuti hálózatnak csak 6 és fél percentje kettős vágányu. Miután azonban nagyterjedelmű vicinális vasutaink miatt ez a szembe állítás hamis képet talán mutatni, felhozta felszólalása során még azokat a számadatokat, melyek a külföldi vasutak fővonalait szembeállítják a magyar kir. államvasutak saját vonalával, amiből nyilvánvaló, hogy a németországi összes fővasuti hálózatnak 67 százaléka kettős vágányu, míg a magyar királyi államvasutak saját vonalainak csak közel 14 percentje kettős vágányu pálya.

A mint a mondott számadatokból kitetszik, a német kettős vágányu vonalak viszonya összehatózatukhoz képest sokszorososan felülmúlja a miénket s így a magyar vasuti mérnöki karra még igen nagy feladatok várnak, hogy vasutainkkal a nyugateurópaiaknak csak nyomába is érjünk. Ezért összetartásra, úgyszeretetre, kollegiálitásra és önfeláldozó munkára buzdította a vasuti mérnöki kart.

A beszédre a bizottság elnöke köszönetét fejezte ki elmés válaszában az aradi tüzeltvezetőségnek, a tagjai részéről tanusított előszókenységért.

Tudnivalók az idei lipcei tavaszi vásárról. Az aradi kereskedelmi és iparkamara közli, hogy a lipcei vásár vezetősége az utazási kedvezményekről a következő értesítést adta ki: Abban az esetben, ha az illető utas megfelelő igazolvánnyal van ellátva, melyben a kereskedelmi kamara hivatalosan igazolja személyazonosságát és hogy csak a vásárra utazik; március 1-től 12-ig bezárólag, az utlevél-látványozási kötelezettségetől felmentik. Különben a határállomásoknál az illető átutazását kikerülhetetlennek tartja. A német vasut-igazgatóság a kedvezményt ötven százalék utazási engedély és a vett árak vámnélküli behozatalában állapította meg. Ugy Lipce város tanácsa, mint a vásárosarnok tulajdonosai bérkedvezményt engedélyeztek, valamint a szállótulajdonosok is kötelezték magukat a szokásos normális árat követelni. A t. érdeklődőknek esetleges bővebb felvilágosítást ad az aradi kereskedelmi kamara a hivatalos órák alatt.

Egy aradi százados tragédiája.

(Aki Frigyes főherceghez akart utazni. — Egy háborús találmány áldozata.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, február 11.

Aradi katonatiszti és előkelő polgári körökben a legnagyobb sajnálattal beszélnek a tragédiájáról annak a rendkívül rokonszenves aradi kapitánynak, akit ma reggel elborult elmével utaztattak át Temesvárra és a helyőrségi kórházban helyezték el.

J. S. kapitány régebben az aradi hadbíró-ságnál működött, majd pedig áthelyezték a katonai állomás parancsnoksághoz, ahol különösen háboru elején óriási munkát kellett végeznie. Ugy látezik a rendkívüli szellemi munka megtámadta az idegeit és már akkor gyakran izgatottan viselkedett. Az 1914. év szeptember havában, amikor az a hír terjedt el Aradon, hogy a szerbek Pancsovát megazállották, tudvalévőleg riadót tüváltak a város utcáin. Az újságírók kimentek a várba és érdeklődtek a riadó oka felől. J. kapitány valószággal toporzékolva felelt:

— Hát mik önök? Hazatértek? Holnap letartóztatom az összes aradi lapokat!

Főlebbvalója aztán megmagyaráta neki jogait és kötelességeit, amire kissé lecsillapult.

Nemsokára ezután csapatbizottságra osztották be, hogy a szellemi munkától megviselt idegei megpihenjenek. Az egyik század parancsnokává nevezték ki és alantossai a legnagyobb szerelemmel viseltették iránta kiváló jószágért és bajtársi gondolkodásáért. Az utóbbi napokban ismét szerfölött izgatottan viselkedett. Szokatlanul sokat beszélt és nem sok összefüggés volt az előadásában. Valami találmányát ismertette a bajtársainak.

— Az én találmányom — mondta — korszakalkotó jelentőségű, mert néhány hónap alatt megszünteti a háborút. En feltaláltam azt a periszkópot, amelynek a segítségével a mi lövészárkunkból pontosan láthatjuk, hogy mi történik az ellenséges lövészárkokban. Már irtam is Frigyes főhercegnek, aki azt táviratozta, hogy vár engem.

Tegnap délelőtt telefonált az aradi főispáni hivatalhoz és bejelentette, hogy neki sürgősen szüksége van automobillra.

— Frigyes főherceg öfensége vár engem — magyaráta telefonon — be kell neki mutatni a találmányomat, kérem sürgősen küldjenek automobilt. Szeretném, ha a főispán ur is eljönne velem öfenségéhez.

A főispáni hivatalban azt hitték, hogy valaki tréfát akar csinálni, azért napirendre tértek a különös telefonjelentés fölött. Tegnap nyolc óra felé valószággal esődület támadt J. S. kapitány körül az Apolló mozgóház és az Aradi Ipar és Népbank bejárata előtt. A kapitány ugyanis több üzletben mintegy negyven darab különböző nagyságu tükröt vásárolt és azokat az említett mozgóház foyerjében akarta fölakasztani. Azután az ingyen látványosságra összegyűlt közönségnek élénk gesztusok között magyarázta:

— Ez a tükrök olyan, mint az én találmányom, a korszakalkotó periszkóp. A szemben lévő házakat kitűnően lehet látni, sőt még azt is látom, hogy mi történik a szobákban.

Azután néhány tükröt tovább vitt és a Bohus-palota kiszöggelesein helyezte el, miközben tovább magyarázta nagyszerű találmányát. A Népbank szolgája elakarta távolítani a tükröket, de a kapitány élénken tiltakozott ellene.

Majd bement a közeli kávéházba és két tükröt buzva ki a zsebéből az asztalok körül kezdte mutogatni.

— Ugy látom most nem sikerül a dolog — mondotta buszusán — mert valami diszszonáns fény verődött a tükrök közé. De majd esőveket fogok alkalmazni a tükrök közé és akkor pompásan működik a periszkóp.

A százados savart viselkedésének híre eljutott az aradi katonai állomásparancsnokságra is, ahol nyomban intézkedtek, hogy eltávolítsák a nyilvános helyekről. Ma reggel megjelent la-

kásán Stampf főhadnagy és megkérdezte tőle:

— Akarsz-e Frigyes főherceggel találkozni?

— Akarok-e? Hiszen ő vár engem.

— Igen, de nem a főhadiszálláson, hanem direkt lejött Temesvárra, hogy hozzád közelebb legyen. Gyere, én át kísérek.

A kapitány boldogan ment át Temesvárra. Ott megmondták neki, hogy a főherceg Hess altábornagy társaságában a helyőrségi kórházban van, oda menjen. A kórházban mindjárt ápolás alá vették és azt hiszik, hogy sikerül meggyógyítani.

Szaloniki megtámadása küszöbön áll.

(Nyugtalan az entente. — Tájékoztatlanság a német, osztrák-magyar és bolgár csapatmozdulatokról.)

— Távirati tudósítás. —

Zürich — Berlin — Bécs, február 11.

Az entente sajtó élénken tárgyalja a szaloniki akciót. A cikkek közül kivüláglók, hogy az ententében nagy nyugtalanság uralkodik. A *Giornale d'Italia* azt fejtegeti, hogy Szalonikinek ninosen különösebb fontossága. Szaloniki birtokának, vagy elvesztésének kérdése jelentősen a háború kimenetele szempontjából.

Csapatösszpontosítások Szaloniki ellen.

Amsterdam. A Reuter-ügynökség jelenti Szalonikiből: Az entente hadvezetősége arról értesült, hogy a németek nagy megerősítéseket, gyalogságot, lovasságot és tüzerséget kaptak.

Genf. A Petit Parisien jelenti: A török és a bolgár konzuok Kavallából eltávoztak. Ebből azt következtetik, hogy az offenzíva rövidesen megkezdődhetik.

Bern, február 11. A Journal des Debats jelenti február 8-iki kelettel:

— Minden jel arra való, hogy a szaloniki támadás küszöbön áll. Makedóniából nagy német, sőt osztrák-magyar seregeket is jelentenek. Monasztirban tekintélyes német csapatok vannak összpontosítva. A görög főhadiszállást Kozamból Larissába helyezték át és a legközelebbi napokban Konstantin király is hosszabb tartózkodásra oda megy. A nyugati Makedóniában levő görög seregek Szaloniki megtámadása esetén Tesszálába vonulnak vissza, nehogy a támadó csapatokkal érintkezésük támadjon. Alutólag Blaver basa sürgeti a középponti hatalmakat, hogy minél előbb kezdjék meg a szaloniki offenzívát.

Bern, Jules Rateau, az Echo szaloniki údosítója jelenti:

— Észak felé nagy bolgár haderő vonul és helyét osztrák-magyar és német csapatok foglalják el. Monasztir körül ma már százezer főnél nagyobb német haderő van. Szaloniki megtámadását itt napok kérdéseinek mondják. Több francia lovasságát földérintő utakra indult, hogy egészen közelférközzék a sörge-szerb határhoz.

Montenegróból Szaloniki ele mennek csapataink.

Róma, február 11. Az „Ida Nazionale” jelenti, hogy osztrák-magyar csapatok, miután Montenegró megszállását teljes sikerrel befejezték, Novibazar, O-Szerbia irányába fordul-

tak, hogy esatlakozzanak a szaloniki expedíciós hadtesthez. Azt hiszik, hogy a német és osztrák-magyar vezérkar nem fogja bevárni, hogy újabb entente-csapatok érkezzenek Szalonikibe és ezért gyorsan végezni akarnak az entente ez erősségével.

Bern, február 11. A Temps írja: Mivel az osztrák-magyar csapatok Montenegróban felszabadultak, valószínű, hogy támadást intéznek Szaloniki ellen, még mielőtt az angol-francia seregek újabb megerősítést kapnának. De biztosat még nem tudni. Az eddigi hírek szerint Mackensen főhadiszállásán Monasztirban van, sőt olyan értesülések is eljutottak hozzá, hogy Galiwitz fog Szaloniki ellen vonulni. A doiráni tétől északra két gyalogezred és egy huszárvezred áll, mögötte pedig igen jelentékeny ellenséges haderő. A főtok seregek számát, melyek kelet felé támadnak, eleinte százszáz emberre becsülték, újabb verziók szerint azonban csak néhány ezred van Gümürzsinában.

Durazzo megtámadása.

Athen, február 11. Bolgár és osztrák-magyar csapatok a „Paris” jelentése szerint megtámadták a Durrazóban álló szerb-montenegrói és olasz csapatokat. A vedeket a tengerről lioha támogatja. A kikötőben olasz szállítmányok állanak feltegyverkezve, hogy Durazzo feladása esetén az utóvevekket való-közdek alatt a menthető csapatokat és municiót elszállítsák.

Mag. A Maaspoete című lap írja: A maisszörök és dukuticok törzse csatlakozott az Albánban harcoló magyar és osztrák csapatokhoz. Montenegróban zsákmányolt tegeverekkel láttak el őket és a Szabutarinal operáló hadtestjük előveveit alkották. Hisszad pasa előcsapatai szerbekből állnak és ezek megütözték az ellenséggel. Mivel az országban hanyóznak a hadikészletek, a magyar-osztrák csapatok előnyomulása igen lassú.

Harctéren levő katonáknak

a legkedvesebb és legalkalmasabb ajándék egy hazuról érkező hírlap. Az „ARADI KOZLONY”-t a táborba minden aradi katonának olvassa.

HÍREK.

— A 28-as ezred. Szegedről írják: Tegnap este lampionokkal, zeneszóval vonult ki a 28-ik gyalogezred legénysége a Mars-téri kaszárnyából a Tisza-szálló elé, ahol az ottlakó magasrangú tiszteknek szerenádott adott. A városban hamar elterjedt a híre, hogy a cseh ezrednek örömmünnepe van, mert visszakapta zászlóját és kitüntetéseit, amelyekről a háború elején megfosztották. Ezredjellegét is megszüntették, idegen ezredtől kapott parancsnokot s a huszonnyolcasok úgy szerepeltek a hadvezetőség nyilvántartásában, mint XI-28. pótzászlóalj. Mivel egyik zászlóaljuk mostanában kitüntette magát a harctéren, őfelsége újból visszaadta a huszonnyolcasok ezredjellegét és zászlóját, amely a napokban érkezik Szegedre. Ezt ünnepezték a tegnapi fölvonulással.

— Hegedüs Ede a temesvári katonai parancsnokságnál. Temesváron jelenti: Hegedüs Ede alezredest, aki hosszabb időn át az aradi katonai állomásparancsnokságot vezette általános tisztelettel és megbecsüléssel környezve, most a temesvári katonai parancsnoksághoz osztották be szolgálattételre. Hegedüs alezredest hónapokkal ezelőtt harctéri szolgálatra jelentkezett és akkoriban el is vezényelték Aradról, azonban mint kitunonek ismert adminisztratív embert nem engedték a frontra, hanem a hadtestparancsnokságot helyettesítő temesvári katonai parancsnokságnál veszik igénybe kiváló munkaberejét.

— Metianu — az aradi román egyház megyének. Tegnap bontották fel Nagyszébenben Metianu János metropolita érsék végrendeletét a család tagjainak, Rosca Eusebius vikárius és a hatósági képviselők jelenlétében. A sajtóközlemény ért végrendelet szerint az elhunyt metropolita összes vagyonát egyházi és kulturális célokra hagyományozta, olyformán, hogy hátramaradt vagyonának egyharmadát az aradi román egyházmegyének hagyta, a melynek hosszú éveken át püspöke volt; kétharmada pedig a nagyszébeni gör. kat. román egyházmegye egyházi és kulturális céljaira fordítassék. A megejtett leltározásnál megállapították, hogy a hagyaték megalapja az egymillió korona értéket.

— Aradiak az olasz fronton. A legutóbb Aradról harctérről ma már harmincöt-három irják az olasz harctérről az Aradi Közlönynek ezt a jó hangulatra való tábori lapot:

— A 38. gyalogezrednek az olasz front mögött levő valamennyi egyenes önkéntes kaptaljai és kadeti-aspiránsai számtalan úrvölgyetek kint az Arad város egyidőre urvan maradt leányainak. „Ne sirjatok szép aradi lányok.” Hiszen „maradt ottanon kétféle három...” Mi csak akkor jövünk vissza, ha kényeztetjük az olasz Montenegró jó példájának követésére. A lapot láttuk: Bismarck G. kadeti-aspiráns, Olovics, Torok L., Bornstein, Kerész, Kálar Gyula egyenes önkéntes kaptalrok, Löwy Mihály, Mammat C., Kalmar L., Kirben Lajos kadeti-asp., Seclua kadeti-asp., Clorogac kadeti-asp., Vaunay Janos kadeti-asp., Ozauk Ormester, Dragan Aurel és Kuppert Dominik.

— Kinizig János főispán az aradi művészetért. Az aradi Képző és Iparművészeti Társulat abból az alkalomból, hogy nagyszerű elnökét, Kinizig Jánost a király főispáná nevezte ki, üdvözölte és kérte, hogy úgy mint a múltban, a jövőben is támogassa az egyesület törekvéseit. A főispán a következő sorokat intézte válaszképpen a Társulathoz: — Az Aradi Képző és Iparművészeti Társulathoz, Arad. Oszinte örömmel vettem Arad város főispánjává történt kinevezésésem alkalmából hozzám juttatott szíves sorait. A Társulathoz eddigi eredményes működése, melyet immár több mint egy évtizede alkalmam volt közvetlenül megismerni és becsülni, mindinkább megerősítenek szilárd elhatározásomban, hogy nemes céljainak elősegítésében, mint eddig, úgy a jövőben odaadóan támogatni fogom. Kérem fogadják szíves megemlékezésükért hálás köszönetem nyilvánítását.

— **Eimennek az aradi Hadik-huszárok.** Szomorúan írjuk ezeket a sorokat, mert át tudjuk érezni azt a bánatot, amely az aradi hölgyeket éri: nemsokára el fognak tűnni a korszórol, kávéházakból a fess aradi Hadik huszár tisztek, szobacicák nagy bánatára a kemény huszárgyerekek... Költözködik az aradi huszárezred, hűtlenül elhagyja a várost... Ha költői tehetség volna bennünk, elégiát írnanék erről, versben bucsuztatnánk őket, akiknek annyi vitézi tetéről emlékeztet meg az *Aradi közlöny*. Ma délelőtt távirati értesítést kapott potkeretük, amely közli, hogy az ezrednek lehető rövid időn belül új garnizonba kell maszrozni. Három-négy hét még mindössze, amíg az átköltözés előkészületei megtörténnek s akkor hosszú időre bucsut vehetünk a mi házi huszárezredünktől, a snejdig tisztectől, vitéz legényektől. A vigasztaló momentum mindössze az, hogy a magyar huszárgyerekek ezentúl Szerbia egyik nagyobb városában amelyet a háború folyaman oly sokszor emlegettek, fognak egyelőre állomásozni s ott fognak becsülete, szerezni a magyarságnak.

— **Venizelos, visszavonul a politikától.** Frankfurtból jelentik: A Frankfurter Zeitungnak jelentik Konsztantinápolyból: Ugy hírlik, Venizelos a politikai életől teljesen visszavonul.

— **Segély-pályázat.** Az *Aradi Kereskedők Köre* pályázatot hirdet a néhai Reiser Zsazsa nevére létesített alapítvány 30 koronát kitevő kamatairai A kamatokat valamely beteg vagy segélyre szorult nőtisztviselő kaphatja meg. A pályázatokat a kör elnökségéhez kell benyújtani.

— **A Saigótarjáni Kőszénbánya r.-i. közlése.** A mélynek föltételei a következők: Vagyon: Bányák értéke 12,553.042, ingatlanok és anyagok, gépek 27,298.654, földirtokok 1,987.188, erdők 650.748, üzemi anyagok 1.392.435, élelmiszerek 1,171.748, szénkészletek 88.100, pénzkészlet és értékpapírok 19 millió 812.732, adósok 47.735, nyugdíjalap 3,008.189, összesen 72,568.616 korona. Teher: Részvényösök 22.000.000, tartalékok 37,199.818, hitelezők 3 millió 289,738, határlévő munkabérek 275.618, határlévő osztalékok 10.235, igazgatóság és hivatalnokok jutaléka 495.807, leletek 554.462, nyugdíjalap 3,083.147, alapítvány a háboruban elesett társulati munkások özvegyei és árvái részére 200.000, tiszta jövedelem az 1914. évi maradvánnyal együtt 5,459.787, összesen 72,568.616 korona.

— **Küüntetés.** Hehs Márton, az arad-megyei hírlapírás szimpatikus munkását, aki jelenleg az északi harcfronton az orosz áttörési kísérleteknek legjobban kitett fronton teljesít katonai szolgálatot, a király az ellene elött tanusított bátor magatartása elismerésül vitézségi éremmel tüntette ki. Ugyancsak vitézségéért a legfelsőbb hadvezetőség elismerő iratát is megkapta Hehs Márton.

— **Miklós cár a fronton.** Pétervárról jelentik: Miklós cár a frontra elutazott.

— **Kokas József San Marco hercegnő uradalmi igazgatója.** Kokas József, József kir. herceg kisjenői uradalmának felügyelője San Marco hercegnő uradalmi igazgatóságára kapott meghívást és az állását már el is foglalta.

— **A gazdátlan bérkocsi.** Budapestről jelentik: Bittmann József bérkocsis néhány évvel ezelőtt el tulajdonított egy harminc korona értékű lószarazatot. Az ügy elintézésére a büntető törvényszék ma délelőtt meghívta a Markó-utca 27. szám alatt levő helyiségébe, Bittmann tőpósan lezárt a bakról, benyomta az ostort a tartójába, letakarta a lovait és nehogy valaki az alatt keresse, míg a tekintetes királyi törvényszékkel bajlódik, lecsapta a taxaméter zászlaját. Neudeck bírő büntetőtanácsa reggel kilenc órakor le is tárgyalta a bérkocsis ügyét. A vádlott és az ügyész között szó szót cserélt és valahogy kiderült, hogy az elegáns bérkocsist apróbb lopások miatt már tízszer büntették. A rövid datnak szomorú vége lett: a bíróság Bittmann Józsefet két évi fegyházra ítélte. Az ügyész a büntetés súlyosságára való tekintettel a vádlottnak azonnal való letartóztatását kérte, amit a bíróság el is rendelt. Bittmann József, aki erre a fejtekelintásra aligha számított, föl se ocsudhatott a meglepetéséből, amikor már vitték a gyűjtőfogházba. Késégségesen könyörögni kezdett:

— **Méltóságos uraim, kün vár a taxim!** Az isten áldja meg, engedjenek le, hadd csináljak vele valamit.

A törvényszék azonban hajthatatlan maradt és Bittmann elvitték egy ugyancsak hosszú úvára. Közben pedig a törvényszék palotája előtt csöndesen ketyegett a taxaméter órája. A bíró urak megtízóratatak, elmúlt az ebéd ideje is, az Alkotmány-utca sarkán levő kávéházban már megjelentek az első uzsonnavendégek de a gazdátlan bérkocsi csak ott szomorkodott az elanyagott vidéken. Ekkor már 48 korona 80 fillért mutatott a taxi.

— **Előléptetések.** A hivatalos lap mai száma kösh, hogy a király Zakuok Gyula 33. gyalogezredbeli őrnagyot és lovag Tomá Pát 12 huszárezredbeli őrnagyot alezredesekké, Schuitof Dező dr. 2 honvéd gyalogezredbeli hadnagyot főhadnaggyá, Balogh Béla, Páncsél József, Imre József, Palotay Ferenc, Popp György, Felika János és Bán Emil 2 gyulai honvéd gyalogezredbeli tisztjelölteket hadnaggyokká nevezte ki. A király Seidner Miklós 30 honvédgyalogezredbeli hadnagyot főhadnaggyá nevezte ki.

— **Aradmegye és Temesmegye kölcshős teleton.orgalma.** Az aradi kereskedelmi és iparkamara január hó 10-én a kereskedelemügyi miniszterhez intézett beadványában azt kérte, hogy az Arad- és Temes vármegyék között a normális időkben lezárult szomszédos távbeszélő forgalmat a miniszter újból engedélyezze. A kereskedelmi miniszter e kérelemnek, ma küldött iratával, eleget is tett. Ennekfogva Arad vármegye máriaradnai és Temes vármegye lippai járásai között a távbeszélőtelek ismét meg vannak engedve.

— **Dicsérő elismerés.** Hess Rudolf altábornagy, a temesvári katonai parancsnokság parancsnoka ma kiadott parancsában Furgly János néptelkei főhadnaggyának, a kissentmikiósi katonai lökóránaz paancsnokának, továbbá Krasznig Rudolf dr. néptelkei főhadnaggyának, az aradi katonai élelmezési raktár vezetőjének, akik a rájuk bízott intézményeket szaktudással, szorgalommal és kitartással vezetik, a legfelsőbb szolgálat nevében dicsérő elismerését fejezte ki.

— **Uj képek a háborus művásáron.** Az Atzél Péter-utca 2. szám alatt levő Solyomosi fele művásár kirakata előtt, nagy csoportokba tolongnak a képzőművészet aradi barátai. Az utóbbi napokban u. i. Udvari Géza, Nyilassy Sándor és Zombori Lajostól olyan elsőrangú képek érkeztek a művásárra, melyek a legkényesebb műzilest is kielégítik. Kevésbé ismert nevű, de azért műcsarnoki kiállító művészek alkotásai e művásáron oly potom áron kaphatók, hogy máskor ezért a pénzért valamire való reprodukciót sem vásárolhattunk. A ki teheti, ne mulassza el a ki-nálkozó alkalmat és vásároljon esekély kis pénzért, maradandó becsű, értékes, szép képeket.

— **Uzleti könyvek, u. m. strazzák, főkönyvek és irodai cikkek Kerpelnél.** 193

— **Papirszalvéták olcsón Kerpelnél.** 193

— **Alkalmi vétel a Fischer nagyáruházban a Szabadság-téren.** Nyers selyem tértivagy női anyagok 7 korona darabja. Finom órna harisnyák nagyon olcsó árban! A berlini kollektióból legfinomabb női ridikulók és pénzerszenyek a mig e készlet tart. Még olcsó régi árak!!!

— **Könyvtárakat, bélyeggyűjteményeket és hangjegyeket vesz Kerpel könyvkereskedése.**

— **Gyermek-kocsik, gyermek-székek eskis Fischer nagyáruházában 10 koronától 150 koronáig.**

— **Papírárukból nagy engedményt nyújt vizonteladónak Kerpel papirnagykereskedése.** 193

— **Underwood-gépiró és gyorsíró szakiskola Zitter és Hollós cégnél, főpostával szemben.** Ugyanott írásmunkák és sokszorosítások a legjutányosabban vállaltatnak. 4697

Carp Péter Románia jövőjéről.

(Nem hangulat irányítja a románok magatartását, — Beszélgetés a hazatérő volt miniszterelnökkel.)

Az Aradi közlöny tudósítójától

Brassó, február 11.

Carp Péter, a volt román miniszterelnök, a központi hatalmak illusztris barátja, amint már jelentettük, több heti távollét után most ismét visszatért hazájába. A magyar határon, a brassói pályaudvar első osztályú várótermében a kiváló román politikus fogadta a Brassói Lapok munkatársát és új, érdekes nyilatkozatokat tett előtte.

Arra a kérdésre, hogy milyen impressziókkal távozik tőlünk, Carp kijelentette, hogy mindaz, a mit nálunk tapasztalt, csak meg jobban megerősítette őt eddigi mindenki által ismert és általa mindig teljes nyíltsággal hangostatott álláspontjában, hogy Romániának a központi hatalmak oldalán kell akcióba lépnie. Bécsi útjára vonatkozólag kijelentette, hogy üdülni volt az osztrák fővárosban, azonban felkereste több régi barátját, ezek közt Burrián báró külügyminisztert is. Majd ezeket mondotta:

— **Az én politikai elveimet az urak ismerik.** Sohasem titkoltam, nem fogok azokhoz semmit hozzátenni, sem pedig elvenni belőlük. Hinni akarom, hogy politikám, amely mindig és mindenben csak Románia érdekeit tartja szem előtt, végül mégis csak érvényesülni fog. Románia mai hangulatáról elmondhatom, hogy amennyire oroszbarát volt népünk, amikor az oroszok a Kárpátokban állottak, annyira megváltozott most a hangulat a központi hatalmak

győzelme s esatái után. Egész nyugodtan mondhatom, hogy a nép jó részében nem csak lehültek az oroszbarát érzelmek, hanem egész határozottan barátságos érzélemmel kísérik a központi hatalmak akcióját. Ami Románia jövődjét magatartását illeti, arra hangsúlyozottan csak azt mondhatom, hogy azt kizárólag a körülmények, de hangulat, valamelyik féllel együttérzés sohasem fogják irányítani.

— Hogy Románia ma még szabadabban határozhatja el magát, mint a szorongatott Görögország? Görögország azorionatott helyzetét abszolúte nem kell tragikusan felfogni. Az ország bármikor ura lehet most is akaratának. Az igaz, hogy kissé elszalasztotta a legkedvezőbb alkalmat, mert hogyha komolyan fogta volna fel érdekeit, már az első entente csapatok megjelenésekor szigorú megáljt kellett volna kiáltania és tiltakozásának érvényt is szerezni. Különben nézetem szerint csak idő kérdése, hogy a központi hatalmak seregei mikor vetik a tengerbe a görög földre telepedett entente-csapatokat és akkor a helyzet ismét a lehető legegyszerűbb lesz.

Anglia gabonavásárlására vonatkozóan úgy nyilatkozott, hogy ez egyáltalában nem üzlet Romániának — és még szerencse, hogy a gabona az országban marad egészen a háború végéig. Ezzel számolva, adott esetben, még mindig levonhatjuk a konzekvenciákat.

Arra a kérdésre, hogy hallott-e Carp egy, állítólag Dániában működő konzorciumról, amely angol pénzen összevásárolja a német márkát és olcsón hozza forgalomba, hogy ezáltal értékét rontsa, Carp kifejezésteljes közlegyintéssel válaszolt, majd a következő rövid, a világháború végeredményéről írált véleményét fejezte ki, meggyőződéssel hangon néhány szóban:

— Angolország fog mindent megfizetni.

Carp az egész délelőt: Brassóban töltötte. Körülbelül egy óra hosszat tartó sétakocsizást is tett a feleségével a városban és 12 óra előtt néhány perccel folytatta útját Bukarest felé.

NEMZETI SZÍNHÁZ

Szombaton, 1916. évi február 12-én.
Délután fél 4 órakor mérsékelt helyárakkal.

A bolond.

Daljáték 3 felvonásban.

Este 7,8 órakor rendes helyárakkal

Bérlet.

G) Bérlet.

A karvály.

Dráma 4 felvonásban.

Közölte este fél 8 órakor.

Felölös szarkeztő:

Rudnyánszky Endre.

NYILTTÉR.*

Köszönetnyilvánítás.

Felejthetetlen emlékü drága jó édes anyánk elhunyt alkalmából, egyenként képtelenek vagyunk őszinte hálánkat nyilvánítani mindazon kedves barátaink, jóakaróink és ismerőseinknek, kik bennünket a fájdalom e nehéz óráiban, azíves részvétnyilvánításukkal felkerestek és vigasztalásukkal fájdalmunkat enyhíteni szívesek voltak. Miért is fogadják ezton őszinte köszönetünket, a bennünket ért fájdalom megosztásáért.

Arad, 1916. február hó 11.

21 A gyászoló Eberlein-család.

Helybeli és vidéki

kiskereskedők,

kantinosok,

piaci árusok

és más

viszontelárusítók

Sz. figyelmébe ajánlom, hogy

noteszek, különböző színű

mappa-levélpapírok, fé-

nyes és matt katonai,

valamint brom levelező-

lapok, páros és virágos

aranyozott levelező-

lapok, olcsó háborus

imakönyvek, cigarettá-

hüvelyek, cigarettá-

papírok, írónok, elemi

isk. irkák, 100—100-as

levélpapírok, vajcsoma-

goló papírok, író tollak,

tömeglévélpapírok, min-

denféle csomagolópapi-

rok, makulatura, tábori dobozok és ládikák, stb.

papírnagykereskedésben

állandóan nagy mennyiségben és igen olcsó árakon kaphatók. Vidéki megrendelések is pontosan intézettek el.

Kerpel Izsó

papírnagykereskedése

Aradon, Andrassy-tér 20.

Telefon 385. szám.

2821

Legfinomabb

TEA-VAJ

az

Aradi Tejesarnok

Karolina- és Forray-utcai üzletében 667

kapható.

1 adag 1 korona.

A KATONÁKNAK

a harcokban

EGYETLEN

SZORAKOZÁSUK

a téli hónapokban

AZ ARADI KÖZLÖNY

olvasása.

SIROLIN "Roche"

naszlibetegségek, szamárhurut, asztma, influenza ellen.

Ki használjon sirolint?

1. Mindenki, aki huzamosabb idő óta szenved köhögésben. Mert jobb betegségeket elhárítani, mint gyógyítani.

2. Azok, kik krónikus légcsőhurutban szenvednek, sirolint használják.

3. Asztmában szenvedők, kiknek betegsége sirolin használata jelentékenyen csökkenti.

4. Sirofuzózisban szenvedő gyermekek, kiknek általános közérületét a sirolin előnyösen befolyásolja.

Kapható minden gyógyszerészetben, ára 4 korona

Vöröshagyma, fokhagyma, dug-hagyma, hagymamag, zöldségáru

kisobb és nagyobb mennyiségben legjutányosabban kapható. :- Arak kérdezősködésre. :- Jókárban levő használt jute-zsákok **eladó**k.

MANDL ZSIGMOND
NAKO. 398

Kalodont uj csomagolás.

A mai viszonyok kényszerítenek bennünket arra, hogy közel 30 év óta forgalomban levő csomagolását a

„KALODONT“ fogcrémünknek megváltoztassuk.

A tubus csomagolása ezután nem tokban lesz mint eddig, hanem redőzött dobozban, melynek jelzése és színezése ugyanolyan, mint a mi tubus címkénk, mely minden államban törvényileg védve van.

A világszerte ismert és mindenütt kedvelt „Kalodont“ ezután is mint eddig, felülmúlhatlan minőségben kerül forgalomba.

Sarg F. A. Fia és Ta.

WIEN, IV.

BERLIN.

Az aradi waggongyár irodája részére **keresztetik** néhány évi gyakorlat-tal bíró

fiatalember, esetleg nő,

aki a magyar és német nyelvben egyaránt jártas és gyakorlott gépiró. Gyorsíró előnyben részesül. Pályázók jelentkezzenek személyesen a gyár irodájában.

395

Költözők figyelmébe!

villany bevezetéseket, csillár átszereléseket jutányosan végez

Kalmár József
villanszerelési vállalata
Arad, Salac-utca 2. sz.
242. Telefonszám 242.

72—1916. g. sz.

Árlejtési hirdetés.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a városi hivatalok írógépjeinek 1916. évi jókarban tartása iránt folyó év február hó 14-én d. e. 10 órakor árlejtést tart.

Bánatpénzül letesendő 50 korona készpénzben, vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árlejtésen csak írásbeli ajánlatokkal lehet részt venni.

Az írásbeli ajánlatok kezárán az árlejtés megkezdése előtt nyújtandók be a csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánom-pénz mellékelve van a ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székének 1916. évi január hó 31-én tartott üléséből.

A gazdasági szék.

Andrássy-tér 8. számú házban egy kisebb üzlethelyiség

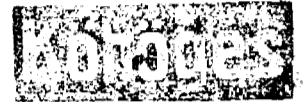
— különösen dohánytözsdének alkalmas — azonnalra

k i a d ó.

Bővebbet az „Aradi Közlöny“ kiadóhivatalában, József Ióherceg-ut 22.

Millió

ember használja

rekedtég, hurut, elnyálkásodás torok-hurut, fullasztó és gőrosós köhögés ellen a

Kaiser-féle mellpasztillát

3 „Fenyőjeggyel“

6050 bizonyítvány orvosoktól és magánemberek elismaró levele a legjobb ajánlás a biztos sikerre és közkedvelésre. — Egyetlen hasonló készítmény sem tud ilyen hatást elérni. Különösen kellemes és jóízű cukorka. — 20, 40 és 60 filléres dobozban.

Kapható:
Szokoló Sándor, Hajós Árpád, Gutori Fül-
des Kelemen, Breuer Fülöp, Ring Lajos,
Bozayai Mátyas, Vojtek Kálmán, Krösz
Géza, Berger Gyula, Vajdits György,
Hehs Vilmos, Gótz Károly, Bernát János,
Kárpáti János gyógyszerárban, Vojtek
és Welsz drogeria, Hanzu Nestor dro-
geria, Török A. és Társa „Angyal“ droge-
ria Arad, Stodolai Dező gyógyszerára
Ujrad, Zombory János gyógyszerára
Ujrad, Adler Lajos Gyula gyógyszer-
szertára M. Pécska, Ora Roszú Pankola,
Tetteri Károly gyógyszerára Elek,
Krausz Elemér gyógyszerára Glogovác,
Kalmárodvós Géza Iria gyógyszerára
Lópa, Székely Zoltán gyógyszerára
Cserrmán, Bauer Károly gyógyszerára
Kevermes, Roxim János gyysz. U-Pécska.

A szájüreg desinfiálásánál, valamint a torokbetegséget előidéző

bacillusok előlésénél, amely különösen gyermekeknél rendki-
vüll fontossággal bír, mint feltűnően hatásos szer, seholsem
nélkülözhető a **Formodor tablettá.**

Egy üveg 50 tablettával, 2 korona 50 fillér.

Gyöngyfehér fogakat

nyerünk a

Doré fogpaszta

használatával. Nem habzik! A szájüreg desinfiálja, utóíze igen kellemes. Ara egy porcellán-szelencének 60 fillér.

Fejkorlát

leggyorsabban megszünteti

az eddig egyedüli fly szer, a vi-
lághírű „Krovil“ korpa-
kenőcs.

Ara egy tégelynek 2 korona.

Fenti szerek kizárólagos készítője és egyedüli nagy raktára:

HAJÓS ÁRPÁD

gyógyszertára Arad, Andrássy-tér 22. sz. (Mecyeházzal szemben.)

7589—1916. pm.

Felhívás!

Azon sajnálatos jelenség, hogy a lakosság nagy része felhalmozza és elrejtve tartja az arany és ezüst érmeket, bankjegyeket, a nikkel és bronz váltópénzermeket — még jelenleg is tapasztalható, dacára annak, hogy csapatunk ragyogó teljesítményével folytán ellenségeink az országból teljesen kiűzettek, sőt messze az ország határain túl vissza szorítottak, úgy, hogy országunk az ellenséges betörések ellen ma már teljesen biztosított van és az ország belsejében a kereskedelmi forgalom békésen és nyugodtan bonyolódik le.

Minthogy a lakosságnak ezen hazafiatlan és egyben teljesen céltalan eljárása a különböző pénznemekből mindig nagyobb és nagyobb mennyiséget von ki a forgalomból és ez által az ország közgazdaságát alapjában rendíti

meg, ezután fordulok kérsz szóval a város közönségéhez.

A hazafias érzésre hivatkozva felkérem a város közönségét, hogy a forgalomból kivont és így haszonnélkül heverő pénzeit a pénzüntézetek útján újból forgalomba helyezze, mert ezáltal nemcsak hazafias kötelességének tesz eleget, hanem pénzének gyümölcsöző elhelyezéséről és kamatozásáról is gondoskodik.

Egyben a közönség tudomására hozom, hogy ez irányban a helybeli összes pénzüntézetek részéről támogatásra és utmutatásra is számíthat, mivel erre nevezett intézetek igazgatóságát külön felkértem.

Arad, 1916. február 8.

Varjassy, polgármester.

Használt ólom
megvételre kerestetik.

Cím a kiadóhivataiban.

1008—1916. pm.

Felhívás.

Annak megállapítása céljából, hogy Arad város határában fekvő szőlők birtokosainak a folyó gazdasági évben mennyi rézgálicra volna szüksége, felhívom Arad város lakosságát, hogy mindazok, akiknek Arad város határában szőlőbirtokuk van és rézgáliccal ellátva nincsenek, f. hó 29-ig Arad sz. kir. város polgármesteréhez címzett levélben jelentsék be szőlőbirtokuk nagyságát holdakban kifejezve, annak fekvési helyét, a szükséges rézgálic mennyiségét és pontos lakcímüket.

Arad, 1916. február 8-án.

Varjassy, polgármester.

Jó anyák, gondos szülők legjobban cselekszenek, ha gyermekeiknek átlátszó, kellemes ízű, mindig friss:

Hajós-féle

Csukamájolajat

adnak; a hűvösebb idő beálltával ennek használata igen fontos. Egy üveg utasítással ára 2 korona 50 fillér.

Fagydoganatok elmulasztására, fagyviszketegség biztos megszüntetésére legjobb szer a „Frigin.”

Ara egy üvegnek ecsettel és utasítással 70 fillér.

Legjobb fekete v. barna Egy pár perc alatt bármely haját vagy bajuszt a legszebb állandó fekete színre lehet festeni, anélkül, hogy a színt le lehet mosni.

Hajfestő a „Melogen”. Ara 2 korona.

Szörvestő-Dessillor. Elkitűnő, a maga nemében páratlan szerrel minden alkalmatlan szőrejt aro, nyak vagy karokról stb. minden fájdalom nélkül pár perc alatt okvetlen eltávolítható. — Ara utasítással 1 korona.

A fenti szerek kap-
hatók a készítőnél **Hajós Arpád** gyógyszer-
tarabán
ARAD, ANDRÁSSY-TÉR 22. SZ.
Alapított 1886. évben az Aradmegyei Közkórház számára.

ARADI NYOMDA R. T.
ARAD,
József főherceg-ut 22. szám.
TELEFON 151. SZ.

A nyomda készit mindenféle üzleti és egyéb nyomtatványt és pedig:
levélpapírt, árjegyzéket, valamint:
boritékot, levelezőlapot, eljegyzési értesítőt,
számlát, továbbá: esküvői meghívót,
memorandumot, falragaszt, névjegyet,
jegyzéket, röplapot, gyászjelentést,
cégkártyát, könyvet, belépti jegyet, stb.
izléses és csinos kivitelben, méltányos árban.

A könyvkötészet elvállal a szakmába vágó munkát olcsó és jó kiállításban.

Az Aradi Vendéglősök Szikviz- és Syphonfejgyára Részvénytársaság.**Meghívó!****Az Aradi Vendéglősök Szikviz- és Syphonfejgyára Részvénytársaság**

1916. évi február hó 27. én, délelőtt 10 órakor Aradon, a vállalat ülés-
termében (Batthyány-utca 22. sz.) megtartandó

évi rendes közgyűlésére.**Tárgysorozat:**

1. Elnöki intézkedés az alapszabályok 16. §-a értelmében.
2. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése az 1915. évi zárszámadások beterjesztése, az igazgatóság és felügyelő-bizottság részére a felmentés megadása iránti határozathozatal.
3. Az igazgatóság indítványa a részvénytöke leszállítása tárgyában.
4. Az alapszabályok 7. §-ának módosítása.
5. Négy felügyelő-bizottsági tag megválasztása 3 évi időtartamra.
6. Esetleges indítványok az alapszabályok 13. §-a értelmében.

Azon t. részvényesek, kik a közgyűlésen résztvenni óhajtanak, felkéretnek, hogy részvényeiket az alapszabályok 17. §-a értelmében a közgyűlést megelőző napig a társaság pénztáránál ellismervény ellenében letétbe helyezni sziveskedjenek.

Az igazgatóság.

VAGYON. 1915. december hó 31. TEHER.

Pénztár álladék	2946 50	Részvénytöke	100000
Betétek	20179 90	Tartalékalap	232
Hadikölcsön kötv.	9700	Ingatlan tartozás a Batthyány- utcai 22. sz. házra	14292 61
Ingatlan	50000	Előlegadványok	1101 25
Üvegek	19294 94	Hitelezők	3134 70
Gyárberendezés	11410	Nyeresség:	
Aru- és anyag-készlet	7198 89	át hozat az 1914. évről 195 24	
Kocsik és lovak	4196	1915. évi nyereség	8162 22
Elszámolás	80		8357 46
Adósok	2232 25		
	127108 02		127108 02

Arad, 1916. január hó 25.

Az igazgatóság:

Steigerwald Alajos s. k. Popper Károly s. k. Földesi Lajos s. k.
elnök-igazgató. igazgató. t. v. igazgató.
Braun Gusztáv s. k. Pellegriini Károly s. k. Kánya Géza s. k.
igazgató. igazgató. igazgató.

Jelen vagyon- és teher-kimutatást a törvény és alapszabályok értelmében megvizsgáltuk és rendben találtuk.

Arad, 1916. február hó 4.

A felügyelő-bizottság:

Szűcs F. Vilmos s. k. Urbán Endre s. k. Prolich István s. k. Engel Gyula s. k.
f. b. elnök. f. b. tag. f. b. tag. f. b. tag.

A FELÜGYELŐ-BIZOTTSÁG JELENTÉSE.**Tisztelt Közgyűlés!**

Alulírott felügyelő-bizottság tisztelettel jelentjük, hogy a törvény és alapszabályok szerinti kötelességünket teljesítve, a vállalat könyveit, értékeit, valamint az egész ügykezelést rendszeres vizsgálat tárgyává tettük.

Az igazgatóság által elének terjesztett 1915. évi mérleget, veszteség- és nyereség-számla tételét a könyvekkel összehasonlítva, megegyezőnek és teljesen rendben levőnek találtuk.

Ennek alapján van szerencsénk az igazgatóság által beterjesztett 1915. évi 8357 46 korona tiszta nyereség hovatartozására vonatkozó, valamint a részvénytökének 50%-os visszafizetés által leendő leszállítását javasoló indítványát a t. közgyűlésnek elfogadásra ajánlani.

Végül kérjük a t. közgyűlést, hogy az 1915. fizletévre úgy az igazgatóság, mint az alulírott felügyelő-bizottságnak a felmentvényt megadni sziveskedjék.

Az 1915. üzleti év végével a felügyelő-bizottság megbízása lejárt, a belénk helyezett bizalomért köszönetet mondunk és azt a t. közgyűlésnek rendelkezésére bocsátjuk.

Arad, 1916. február hó 4.

926

A felügyelő-bizottság:

Szűcs F. Vilmos s. k. Urbán Endre s. k. Prolich István s. k. Engel Gyula s. k.
f. b. elnök. f. b. tag. f. b. tag. f. b. tag.

Apró hirdetések.

üdvözöl az apróhirdetésekről:

Az apróhirdetések díja a szavak száma szerint számítódik.

Minden szó 6 fillér. Vastagabb betűvel 12 fillér.

Vastagabb betűvel kívánt szavak aláhúzással jelzendők.

A legkisebb hirdetés 80 fillér.

Az apróhirdetések előre fizetendők.

A hirdetések délután 1/2 óráig vétetnek fel.

A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amelyik tartalmánál fogva eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa.

ALKALMAZÁST NYER.

Ügyes, tiszta

mindenes főzőnő 2 tagu családnak felvétetik. Cim a kiadóhivatalban. 926

LAKÁST KERESNEK.

Május 1-re

a város központjában keresek háromszobás modern lakást. Ajánlatokat a kiadóhivatalba kérek. 877

KIADÓ LAKÁS.

Egy modern

háromszobás és egy kétszobás lakás május 1-re kiadó. Ilona-utca 6-7. szám. 981

Batthyány-utca 37. sz.

földszintes modern 4 szobás lakás, fürdőszobával, május 1-ére kiadó. 982

Kiadó

Flórián-utca 14/a. alatt 8 szobás utcai lakás, fürdőszoba és mellékhelyiségekkel. 983

Elegánsan butorozott

különbejárta utcai szoba, a főtér közelében, két személynek is alkalmas, központi fűtéssel, fürdőszoba használattal, kiadó. Cim a kiadóhivatalban. 984

Három utcai,

4 udvari szobából álló lakás Andrássy-tér 8. sz. alatt május 1-re kiadó. Bővebbet a házmesternél.

Földszinti

kétszobás csinos utcai lakás és egy borpince május hó 1-re kiadó Csernovits Péter-utca 27. szám. 884

Moderna

2 szobás lakás, fürdőszoba, villanyvilágítás és mellékhelyiségek, május hó 1-ére kiadó Deák Ferenc-utca 22. 904

Andrássy-tér 8. sz.

alatt egy I. emeleti utcai lakás, mely irodának, vagy üzleti célra igen alkalmas, azonnalra kiadó. Bővebbet a házmesternél.

Boros Beni-tér 20. sz. bérházban: első emeleten 8 szobás lakás, második emeleten 8 szobás erkélyes lakás; **Boros Beni-tér 20/B. sz. bérházban:** második emeleten kétszobás lakás folyó év május hó 1-re, két üzemhelyiség azonnal kiadó. Ertekezhetni Laender Aladár gőzfűrésze irodájában. 910

2 szobás

udvari lakások Andrássy-tér 8. sz. alatt azonnalra kiadók. Bővebbet a házmesternél.

ÜZLETEK.

Egy sarok üzlet,

berendezéssel és hozzátartozó teljes felszereléssel, hozzá egy két szobás lakás minden mellékhelyiségekkel, május 1-re, esetleg még előbb kiadó. Bővebbet a tulajdonosnál Mikos Kelemen utca 9. 901

Andrássy-tér 8.

számu házban egy kisebb üzlettel — különösen dohányüzletnek alkalmas — azonnalra kiadó. Bővebbet az „Aradi Közlöny” kiadóhivatalában, József főherceget 22. szám.

INGATLAN.

Kiss Ernő utca 7/a. számu adómentes magánház eladó. Cim a kiadóhivatalban. 920

VÉTEL ÉS ELADÁS.

Eladó

completehálószoba-berendezés, teljesen új, Dobó-utca 2., ugyanott konyhaberendezés is eladó. 928

Használt sín,

12'000 folyóméter, 5-6 kilogrammos, kötőanyaggal együtt, megvéteire keresztetik. Bóra Elemér Arad, Ferdiánd-utca 8. 927

Új butorhitel!

Butorok a legjobb kivitelben kaphatók, hitelképes egyéneknek kölcsön és részletfizetésre szállítok Garai Károly bej. cég butorüzletében Aradon, Asztalos Sándor-utca 5. sz. 918

KÜLÖNFÉLE.

Elvesztett

a Forray-utca sarkától a Szent István- és Aranykéz-utcán végig az Ilona-utcaig egy női arany jeggyűrű. Becsületes megtaláló kéretik a Gyulai kenyérüzletben, Thököly-tér átadni, hol illő jutalomban részesül. 920

A legszebb ajándék

a harctéren küzdő katonák rokonunknak „A Hadsereg” képes katonai folyóirat. Előfizetési ára 1/4 évre csak 3 korona, megrendelhető Klein Mór, Weisz Leó és Glück J. üzletében. 906

Apróhirdetések

az „Aradi Közlöny” részére felvétetnek a Messenger-boy irodában Deák Ferenc-utca 8. Ugyanígy kapható az Aradi Közlöny.

Hehi Vasas chinabora.

Suverén szer vérszegénység, sápkór, szédülés, a vérszegénységből eredő ideg-bajok, étvágytalanság, gyomorbántalmak, láz, általános gyengeség ellen. Páratlan vérképző és vérjavító, biztos óvszer malárius fertőzések- és minden fertőzéstől eredő megbetegedés ellen úgy felnőtteknek, mint gyermekeknek. Ára 2'40 kor. Hehs gyógyszerár, Földes gyógyszerár. 12

Pompás samatu rumot

készíthetünk a Földes és Hehs-féle Rumessenciából. 6 deci szeszhez öntsünk 4 deci vizet, 1 kis üveg rumessenciát, ára 30 fillér és kész a legfinomabb, legkellemebb samatu rum. — Földes gyógyszerár, Hehs gyógyszerár, Batthyány-utca. 12

9072—1915. pm.

Hirdetmény.

Szűcs Imre aradi lakos (I. Urbán Iván-u. 9. sz.) által létesítendő szennyvízelvezetés és tisztítási vízmű engedélyezés iránti kérelmét, tervet, szakértői véleményt és műszaki leírást az 1885. évi XXIII. t. c. 163. §-a értelmében folyó év február hó 10-től március hó 11-éig bezárólag terjedő 30 napi időtartamra Aradon, a városháza első emeletén lévő hivatalos helyiségben közszemlére kiteszem azal, hogy a tárgyalás március hó 16-án d. e. 9 órakor a városháza tanácsstermében fog megtartani.

Felhívom érdekelteket, hogy a tervbe vett vízmunkát tekintében netalán észrevételüket akár a közszemlére kitétel alatt, akár a tárgyalás alkalmával annál inkább adják elő, mivel ellenkező esetben az engedélyező határozat további meghaligatásuk nélkül fog meghozatni.

Varjassy, polgármester.

Burgonyát

vaggontételenként és mm.-ként,

zsirt,

szalonnát, házi szappant

15—20 éveset,

petrezselymet

és sárgarépát

mm.-ként szállít:

641

Kalmár Endre

Arad, Arpád-tér 5. szám.

Városi és megyei telefon 670.

A drága fűtőanyag

mellett sokat megtakarítunk,

ha a tüzelésnél

olcsó hulladék papírt

használunk. Ilyen

hulladékpapír kb.

50 kilós balekban

csomagolva kap-

ható; bálinként

2 koronáért az

Aradi Közlöny

kiadóhivatalában.

A szépségápolás titka a használandó
szépségápolószerek helyes megválasz-
tása! Ime ez az oka miért oly kedvelt

Rozsnyay Serail arckenőcse
Rozsnyay Serail krémje.

Mindkető kiprobatált jó hatású készit-
mény. 1 tégely kenőcs 1 korona 40 fillér.
1 tégely orém 1 korona.

Szines arcpороk!!!

Próbadoboz 50 fillér! Kék, zöld, lila,
testszin, sárga, barna Színházi vagy este
kávéházi világításnál osodás hatású.

Kapható:

1845

Rozsnyay Mátyás gyógy-
szertárában Arad, Szabadság-tér.

74—1916. g. sz.

Versenyárgyalási hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a járványkórház kibővítésére, mely munkát áll egy 24 és egy 32 ágyas kórházbarak építéséből favázzal, esetleg téglafallal, három melléképület átalakításából és egy egyszerű jégverem készítéséből, a törvényhatósági bizottság jóváhagyásától feltételezve, 1. évi február hó 28-án d. e. 10 órakor zárt versenyárgyalást tart a munkák következő csoportosítása mellett:

I. a két kórházbarak építése az összes kapcsolatos munkákkal faváz esetében.

II. a két kórházbarak építése téglafallal, az összes kapcsolatos munkákkal.

III. A három melléképület átalakítása és kitoldása.

IV. Jégverem készítés.

1. A versenyárgyaláson minden hazai iparos részt vehet, ki ipari gyakorlására engedéllyel bír. Azon pályázók, kik a szóban forgó munkát teljesítésére hatósági engedéllyel nem bírnak, kötelesek ajánlatukban ily képesítéssel bíró megbízottat megnevezni és képesítését okmányilag igazolni. Azon ajánlattevők, kik Arad sz. kir. város közönségével üzleti összeköttetésben nem állottak, tartoznak megbízhatóságukat azon kereskedelmi iparkamara bizonyítványával igazolni, melyhez vállalatuk telepe tartozik.

2. Az ajánlatok pecséttel lezárt borítékban egy koronás bélyeggel ellátva a fenti nap délelőtt 10 óráig a h. polgármesterhez nyújtandók be. Az elkészített, vagy szabálytalan ajánlatok nem vétetnek figyelembe. Ajánlat tehető minden csoportra külön-külön, vagy együttesen az összes csoportra.

3. Az ajánlati költségvetési úrlap és a tervmásolatok I.—II. csoportnál 2—2 korona, a III. és IV.-ik csoportnál 1—1 koronáért a városi mérnöki hivatalban megszerezhetők. Az ajánlatok a végösszegnek számokkal és szavakkal való pontos feltüntetésével adandók be.

4. Az ajánlathoz 5 százalék bányapénznek a városi pénztárba való letételét igazoló nyugta csatolandó.

5. A felhasználandó anyagok kizárólag hazai gyártmányúak legyenek.

6. A munkát elnyerő vállalkozó tartozik biztosítékát 10%-ra kiegészíteni.

7. A város fentartja magának ama jogát, hogy a beérkezett ajánlatok közül az árakra való tekintet nélkül szabadon választhat.

8. Az ajánlattevők ajánlataikkal a végleges döntésig kötelezettségben maradnak.

9. Az ajánlatban világosan és határozottan kiteendő, hogy ajánlattevő a feltételeket ismeri és elfogadja.

10. A versenyárgyalás a fenti napon az ajánlatok felbontásával

veszi kezdetét. Az ajánlatok felbontásánál az ajánlattevők, vagy igazolt képviselői jelen lehetnek.

11. Az ajánlatok felett Arad sz. kir. város törvényhatósága dönt.

12. Táviratilag beadott ajánlatok és pótajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Arad, 1916. évi február hó 7.

A gazdasági szék.

Ajánlunk olcsó, igen finom, pompásan habzó mosdó szappanokat míg készleteink tartanak. Szappanaink a kereskedelmi forgalomban lévőkénél jóval nagyobbak, súlyosabbak és mindenféle hamisításoktól mentesek.

Márvány szappan darab 40 fillér.
Tojás szappan 40 és 60 fillér.
Mandula szappan 30, 40, 50 és 80 fillér.
Kokosz szappan 40 fillér.
Angol (alak) szappan, pompás illatok és színben drb. 50 fill. 6 drb. különféle illatu és színű virág szappan dobozban 2 kor.
Lanolin szappan darab 60 fillér.
Nagy virág szappan 50 fillér.
Glycerin rud szappan 235 gram súlyu 1.20 korona.
Glycerin szappanok 30, 40 és 50 fillér.
Carboform fertőtlenítő szappan 50 fillér.
Szent Imre fertőtlenítő szappan 80 fillér.
Család-szappan 50 fill., 6 drb. dobozonként 2.80 kor.
Legfinomabb pipere szappanok, remekül adjusztálva darabja 1 kor. 3 darab egy dobozban 2.80 korona.

Dr. Földes és Hehs

pipere-szappan- és vegyszert gyára Aradon.

Kapható:

Földes Kelemen és Hehs Vilmos

gyógyszertárban Aradon.

Aradi Közgazdasági Bank Részvénytársaság.**Meghívás!****Az Aradi Közgazdasági Bank Részvénytársaság Igazgatósága**

t, részvényeseit ezennel tisztelettel meghívja a bank

IV. évi rendes közgyűlésére,

melyet az intézet helyiségében (Andrássy-tér 18. sz. I. em.) **folgó évi február hó 27-én, délelőtt 10 és 1/2 órakor** tart meg.

Tárgysorozat:

1. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése, az 1915. üzletévi zárszámadás előterjesztése, a mérleg megállapítása, a felügyelő-bizottság tiszteletdíjának meghatározása, valamint a tiszta nyereség felosztása és a felmentvények iránti határozathozatal.

2. Az alapszabályok 32., 36., 39., 42., 50., 53., 55., 58., 61. és 64. §§-ainak módosítása és az igazgatóság felhatalmazása a cégbiróság által az alapszabály módosítások tárgyában netalán kívánt változtatásoknak saját hatáskörében leendő elintézése iránt.

3. A felügyelő-bizottság négy tagjának három évre és a választmány két tagjának két évre való megválasztása.

Azon t. részvényesek, kik a közgyűlésen résztvenni óhajtanak, felkéretnek, hogy az alapszabályok 24. §-a értelmében részvényeiket **folgó évi február hó 23-ig** az intézet pénztáránál letéteményezni sziveskedjenek.

Arad, 1916. február hó 7.

858

Az Aradi Közgazdasági Bank R.T.

Igazgatósága.

Aradi Központi Takarékpénztár Részvénytársaság.**Meghívó.****Az „Aradi Központi Takarékpénztár Részvénytársaság”**

1916. évi február hó 27-én délelőtt 10 órakor tartja az intézet helyiségében

kilencedik évi rendes közgyűlését,

melyre t. részvényeseit az igazgatóság ezennel meghívja.

Tárgysorozat:

1. Jegyzőkönyv hitelesítésére két részvényes kijelölése.
2. Az igazgatóság és felügyelő bizottság jelentése, valamint az 1915. évi zárszámadások előterjesztése, a mérleg megállapítása, a nyereség felosztása iránti határozathozatal és az igazgatóság és a felügyelő-bizottság részére a felmentvény megadása.
3. A felügyelő-bizottság 1916. évi díjazásának megállapítása.
4. Az alapszabályok 87. §. és 94. §-ainak módosítása.
5. Az igazgatóság nyolc tagjának, a felügyelő-bizottság négy tagjának és az igazgató-választmány negyvenöt tagjának megválasztása három évre.
6. Esetleges indítványok.

Az alapszabályok 13. §-a értelmében szavazati joggal bíró t. részvényesek felkéretnek, hogy részvényeiket 1916. évi február hó 26-án délelőtt 12 óráig az intézet pénztáránál olismorvény ellenében letéteményezni sziveskedjenek.

Arad, 1916. évi február hó 12-én.

Az igazgatóság.

852

Aradmegyei Takarékpénztár.**Meghívás.****Az „Aradmegyei Takarékpénztár”**

t. részvényeseit a folyó évi február hó 20-án délelőtt 10 és 1/2 órakor

az intézet helyiségében tartandó

45-ik évi rendes közgyűlésére

ezennel tisztelettel meghívjuk.

Tárgysorozat:

1. Az évi jelentés, az 1915. évi mérleg és a felügyelő-bizottság jelentésének előterjesztése, a mérleg megállapítása, határozat a nyereség felosztása felett, valamint a felmentvények megadása.
2. Az igazgatóság jelentése Neuman Samu emlékezetére létesített alapról.
3. 6 igazgatósági és 3 felügyelő-bizottsági tag megválasztása 3 évre, valamint az alapszabályok 105. §. értelmében 14 választmányi tag megválasztása 2 évre.
4. A t. részvényesek esetleges indítványai.

A t. részvényeseket, kik a közgyűlésen részt venni óhajtanak, felkérjük, hogy részvényeiket f. é. február hó 19-én déli 12 óráig az intézet főpénztáránál Aradon, vagy fiókpénztárainál Battonyán és Eleken nyugta ellenében letéteményezni sziveskedjenek. A mérleg, valamint a nyereség felosztására vonatkozó igazgatósági javaslat a t. részvényesek által a közgyűlés előtt 8 nappal az intézet helyiségében betekinthesz.

Arad, 1916. február 3.

**Az Aradmegyei Takarékpénztár
igazgatósága.**

Aradmegyei Takarékpénztár.

Vagyon.

Mérleg-számla 1915. évről.

Téher.

	Összeg			Összeg					
	Korona	fill.		Korona	fill.				
Pénztár álladék			1,164.583	12	Részvénytőke			6,750.000	
Más pénzüzeteknél elhelyezett tőkék			3,780.029	56	Rendes tartalék-alap	5,188.800	84		
Váltó tárcsa			18,390.627	93	Arfolyam különbözeti tartalék- alap	29.594	58		
Ingatlan kölcsönök			2,454.525		Ingatlan értékcsökkenési tartalék- alap	20.000			
Záloglevél kölcsönök			5,303.777	70	Tisztviselői nyugdíj-alap	633.933	14	5,875.328	56
Előlegek értékpapírokra			88.138		Betétek:				
Adósok folyószámlában:					könyvecskékre	20,904.007	98		
Értékpapírokkal, bekebelezett kötvé- nyekkel fedezett kölcsönök	7,327.475	45			Dániel Gergely, Hász Sándor és Neuman Ede alapok K. 20.598-30				
Törvényhatóságok tagadásai és köl- csönbe adott értékpapírok	1,195.913	40			Neuman Samu alap ... K. 12.128-35	32.724	65		
	8,523.388	85				20,936.732	63		
Hadikölcsön kötvényekre folyósított lombard előlegek	5,207.411		13,730.799	85	Betétek folyó és csekk-számlán	4,834.986	85		
Záloglevél biztosítéki alap érték- papirjai:					Átmeneti jellegű betétek folyószámlán	1,522.729	84	27,294.449	32
K. 300.000 — 6% Magyar kir. állami járadék (zárolt)	288.000				Hitelezők			1,019.915	35
K. 191.500 — 4% Magyar korona já- radék kötvény	134.050				Tovább adott lombard kölcsönök hadi kölcsön kötvényekre			2,002.750	
K. 111.360 — 4% Magyar állami já- radék kötvény 1910. évi	77.952		500.002		Forgalomban levő 4 1/2%-os zá- loglevelek	4,316.800			
Értékpapír készlet és függő ka- matok			2,298.925	76	Forgalomban levő kisorsolt 4 1/2%-os záloglevelek	55.300		4,371.600	
Záloglevél készlet:					Hátralékos tőkekamat adó			56.065	31
készletben levő 238.500 — K. 4 1/2%-os intézeti záloglevél á 80 — és függő kamatok			190.302	50	Fel nem vett záloglevél szel- vények	18.470	25		
Tisztviselői nyugdíjalap érték- papirjai és függő kamatai			638.375		Fel nem vett osztalékok	1.815		19.785	25
Ingatlanok			30.000		Előre felvett kamatok	326.293	76		
Hátralékos kamatok			84.075	87	Átmeneti kamatok zálogleve- leknél	65.554	50	391.848	26
Leltár leírva					Nyereség egyenleg:				
					Áthozat múlt évről	60.000			
					1915. évi tiszta nyereség	807.420	24	867.420	24
			48,649.162	29				48,649.162	29

Arad, 1915. december hó 31-én.

Fodor Gyula, s. k.
ügyvezető-igazgató.Mategowsky Károly, s. k.
titkár-főkönyvelő.

Az igazgatóság:

Kintzig János, s. k. Leopold Zsigmond, s. k. Ifj. Neuman Adolf, s. k. Ring Géza, s. k. Vásárhelyi Józsi, s. k. Wadowsky Gusztáv, s. k.
igazgató. igazgató. igazgató. vezérigazgató. igazgató. igazgató.

Jelen „Mérleg-számlát” a fő- és mellékkönyvekkel összehasonlítottuk és azt helyesnek és teljesen rendben levőnek találtuk.

Arad, 1916. január 31-én.

Dr. Bogdánffy Béla, s. k.
fel. biz. tag.Fuchs Ignác, s. k.
fel. biz. elnök.Tenner József, s. k.
fel. biz. tag.

Tisztelt Közgyűlés!

Van szerencsénk a t. Közgyűlésnek jelenteni, hogy a reánk ruházott feladatnak hiven megfelelően, a lefolyt 1915. évben is éber figyelemmel kísértük az Aradmegyei takarékpénztár ügyvitelét, ismételtén megvizsgáltuk a pénztárakat, az értékálladékokat, az okmányokat és könyvvezetést, miáltal állandóan tudomásul birtunk az intézet ügyeinek szabályszerű, pontos menetéről, valamint meggyőződést szereztünk arról a példás rendről, mely az ügykezelés minden ágában uralkodik.

Az igazgatóság által elénk terjesztett 1915. évi mérleget beható vizsgálat alá vettük és megnyugvással jelenthetjük a t. Közgyűlésnek, hogy az intézeti alapszabályok és kereskedelmi törvény rendelkezései minden tekintetben érvényre jutottak, továbbá, hogy a bemutatott 1915.

évi „Mérleg-számla” adatai az intézet valóságos vagyoni állapotát tüntetik fel és hogy a „Veszteség- és nyereség-számla” szerint kimutatott 807.420/24 korona tiszta nyereség az 1915. évi valóságos eredményt képviseli, úgy, hogy az 1914. évről áthozott 60.000 — korona nyereség elővitellel együtt helyesen számol be az igazgatóság 867.420 korona 24 fillérvnyi összes tiszta nyereség felől.

Mindezek alapján hozzájárulunk az Aradmegyei takarékpénztár igazgatóságának jelentéséhez, valamint a 867.420 korona 24 fillérvnyi tiszta nyereség mikénti felhasználása iránti javaslatához, melyet elfogadásra ajánlunk a t. Közgyűlésnek.

Végül a magunk részére kérjük és az igazgatóság működésére nézve indítványozzuk, hogy a szokásos felmentvényt megszavazni méltóztassék.

Arad, 1916. évi január 31-én.

Az Aradmegyei takarékpénztár felügyelő-bizottsága:

Fuchs Ignác, s. k.
fel. biz. elnök.Dr. Bogdánffy Béla, s. k.
fel. biz. tag.Tenner József, s. k.
fel. biz. tag.